Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

48 йил чиқиши
№ 21 (13.283).
25 ЯНВАРЬ 1966 йил
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

«КОСМОС—105»

ТАСС АХБОРОТИ

1966 йил 22 январда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-105» учирилди. Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

Бошланғич айланиш даври 89,7 минут;

Ер сатҳидан максимал узоқлашуви (апогейида) — 324 километр;

Ер сатҳидан минимал узоқлашуви (перигейида) — 204 километр; орбитанинг оғиши 65 градус.

Йўлдош ичида илмий аппаратлардан ташқари 19,995 мегагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик; орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема; приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни ерга бериб турувчи радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

РАЙОН ГАЗЕТАСИ

Бизнинг газета, журналларимиз миллионлаб меҳнаткашлар онгига марксча-ленинча идеяларни, пролетар интернационализми ғояларини сингдирмоқда, уларни коммунизм ишига содиқ кишилар қилиб тарбияламоқда. Совет матбуотининг жанговар отряди бўлган район газеталари ҳам бу муқаддас ишга бебаҳо ҳисса қўшяпти. Ҳозир республикамизда 87 та район газетаси бор. Шулардан 21 таси январь ойидан бошлаб чиқа бошлади. Улар қишлоқ хўжалигининг актуал масалаларини ёритиш, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда партия ташкилотларининг энг яқин ёрдамчиси, мустаҳкам таянчи бўлиб қолди. Район газетаси ҳаёт булоқдек жўш уриб турган, моддий ноз-неъматлар яратилаётган жойда чиқади. Колхоз, совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш, илғор меҳнат намуналарини пропаганда қилиш, омманинг ижодий ташаббусини, коллективлар ўртасидаги социалистик мусобақани қўллаб-қувватлаш, коммунистик куртакларни кенг илдиз оттириш учун кураш унинг иш мазмунини белгилайди.

Республикамизда нашр этилаётган район газеталарининг аксарият қисми маҳаллий ҳаётни қишлоқ хўжалигининг бош масалаларини моҳирона ёритмоқда. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини амалга оширишда коллектив пропагандистгина эмас, балки коллектив ташкилотчилик ролини ҳам бажаряпти. Ҳаётга актив аралашиш, қишлоқ аҳолисини ҳаяжонга солаётган туб масалаларни кўтариб чиқиш, ўз саҳифаларида қишлоқ мухбирларига, колхозчилар, совхоз ишчиларига, коммунистларга, мутахассисларга кенг ўрин бериш район газеталарининг жонажон иши бўлиб қолди. Уларда қишлоқ хўжалик экономикасига, янги ҳаёт қурилиши фактларини партиявий кўз билан таҳлил қилишга катта эътибор берилади. Қишлоқ меҳнаткашларининг яратувчилик иши, маънавий қиёфаси, маданий-маиший турмуши, бой ички кечинмалари ёрқин мақола ва лавҳаларда, корреспонденция ва очеркларда очиб берилмоқда. Бундай газеталар кенг омманинг ҳурматига, муҳаббатига сазовор бўлмоқда.

Жиззах районида чиқадиган «Коммунизм сари» газетаси (редактори ўртоқ Т. Одилов) саҳифаларида колхоз, совхозлар экономикаси, қишлоқ маданияти, ишлаб чиқаришга комплекс механизацияни кенг жорий қилиш, ирригация ва мелиорация ишларини яхшилашга доир проблематик материаллар бериб борилади. Айниқса газета қишлоқ коммунистларининг кундалик ишларини, бошланғич партия ташкилотларининг омма орасида олиб бораётган ташкилий-тарбиявий фаолиятини рангба-ранг формаларда кўрсатиб беряпти. «Коммунизм сари»нинг тиражи йил сайин ортиб боряпти. Чунки газета ўқувчилар кўнглига, умид-орзуларига яқин нарсалар тўғрисида кўп ёзади. Унинг ижодий коллективи сенсация, олди-қочди гаплардан қочиб, материалларнинг чуқур мазмунли, конкрет, қизиқарли бўлишига, саҳифаларнинг безаги чиройли бўлишига интилади. Район газетаси фаолиятининг яна бир ибратли томони шуки, жамоатчи мухбирлар, оддий меҳнаткашларнинг ёзган хат-хабарларидан унда кенг фойдаланилади.

Партия, совет ташкилотларининг ходимлари, қишлоқ хўжалик илғорлари, новаторларнинг мақолалари унинг саҳифаларидан доимий ўрин олган. Жамоатчи мухбирлар — район газетасининг кўз-қулоғидир. Ҳар куни редакция ўз штатсиз мухбирларидан ўнлаб хат олади. Редакция ҳузурида тузилган қишлоқ хўжалиги бўйича штатсиз бўлим ташаббус кўрсатиб ишлайди. Бўлимга «Зарафшон» колхозининг раиси, агроном Тураб Ҳошимов бошчилик қиляпти. Бу бўлим қишлоқ хўжалик тараққиётига оид мазмунли мақолалар, мутахассис мулоҳазаларини уюштиряпти.

Сермазмун, дидли нашр этилаётган газеталар республикамизда анча бор. Самарқанд районидаги «Шарқ тонги», Каттақўрғон районидаги «Зарафшон», Ленинград районидаги «Янги Фарғона», Чуст районидаги «Чуст ҳақиқати» газеталари ҳам қишлоқ ҳаётининг хилма-хил томонларини яхши ёритмоқдалар.

Доҳий Ленин бундай деган эди: газеталарда сиёсий шов-шувлар озроқ бўлсин. Интеллигентларча муҳокама юритишлар камроқ бўлсин. Ишчи, деҳқонлар оммасининг ўзининг кундалик ишида амалда янгилик вужудга келтираётганлигига кўпроқ эътибор берилсин. Бу янгиликнинг қанчалик коммунистик руҳда бўлаётганлиги кўпроқ текшириб борилсин. Владимир Ильичнинг бу кўрсатмаси бутун совет матбуоти, жумладан район газеталари учун ҳам асосий йўлланмадир. Дарҳақиқат, омма орасига кириб боринг-а! Ажойиб ташаббуслар куртак ёзаётгани, одамлар орасида янгича, коммунистик муносабатлар шаклланаётганининг шоҳиди бўласиз. Буларни қўллаб-қувватлаш, актив пропаганда қилиш газеталаримизнинг жонажон ишидир. Лекин бизда турмуш билан алоқаси бўш, маҳаллий ҳаётни саёз ёритаётган район газеталари ҳам бор. Уларнинг саҳифалари наридан-бери ёзилган ҳисоботлар, узундан-узоқ нутқсиз, ҳиссиз мақолалар билан банд этилмоқда. Илғор тажрибаларнинг моҳияти очиб берилмаяпти. Қоракўл районида чиқадиган «Олға», Шўрчи районида чиқадиган «Коммунизм ғалабаси», Косон районидаги «Шарқ юлдузи», Олтиариқ районидаги «Пахта учун» газета редакциялари ўз бурчларини яхши ўйламаётирлар. Мазкур газеталарда берилаётган материалларнинг тили ғализ, бадиий жиҳатдан бўш. Актуал, янги фикрлар баён этилмайди. Бу газеталарда кўтарилаётган материалларнинг тематикаси тор, мазмуни саёз. Кишиларга чуқур таъсир қиладиган принципиал танқидий мақолаларга умуман кам ўрин берилмоқда. Турмуш масалалари ҳам бўш ёритилмоқда. Ана шу газеталарга раҳбарлик қилувчи район партия комитетлари ўз органлари — маҳаллий матбуот редакцияларининг ишини яхшилаш ҳақида тегишинча ғамхўрлик кўрсатмаётирлар.

Айрим район газеталарининг ишидаги нуқсон шундаки, улар гарчи маълум бир соҳани дуруст ёритишади-ю, аммо баъзи масалаларни унутиб қўйишади. Чунончи, Ғиждувон район газетаси илғорлар тажрибасини намунали акс эттиргани ҳолда, партия ҳаётини, маданий-маиший хизмат масалаларини кўпинча четлаб ўтмоқда. Тўғри, ҳамма масалаларга тенг эътибор бериш қийин. Лекин ҳар бир давр, ҳар бир район учун типик, етакчи бўлган вазифалар борки, уларни асло унутиб бўлмайди. Ҳар бир газета ўз қиёфаси, ўз овозига эга бўлгани яхши!

Газетанинг нечоғли сермазмун, ғоявий-бадиий жиҳатдан юксак даражада бўлиши журналистлар, ходимларнинг савияси, малакасига боғлиқ. Айтайлик, агар журналист экономикадан кам хабардор бўлса, қандай қилиб у бу мавзуда мақола ёза олади. Ёзган тақдирда ҳам, у мақоланинг фойдаси бўлмайди, уни ҳеч ким ўқимайди ҳам. Шу боисдан газета ходими тинмай ўқиб-ўрганиши, турмуш олға сураётган вазифаларнинг моҳиятини яхши билиши зарур. Бусиз журналист халқ олдидаги юксак бурчини сира оқлай олмайди.

Район газетаси беқиёс имкониятларга эга, кўп яхши ишларни бажаришга қодир. Бунинг учун ҳаётга актив аралашиш, ҳамиша келажакка назар ташлаб ишлаш лозим. Фақат қилинган ишлар, муваффақиятлар ҳақидагина эмас, балки келажакдаги вазифалар, режалар, ишдаги камчиликлар, уларни тузатиш ҳақида ҳам кенгроқ ёзиш керак. Айниқса область ва район партия комитетлари қишлоқ газеталарига кун сайин раҳбарлик қилиши, уларнинг талаб ва эҳтиёжларидан доимо хабар олиб, тўғри йўл кўрсатиб туриши катта аҳамиятга эга. Шундагина совет матбуотининг жанговар отряди — район газеталари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллигини яратиш, КПССнинг XXIII съезди шарафига бошланган халқ мусобақасига, янги кишини вояга етказишдек улуғ ишга муносиб ҳисса қўша олади. Ҳозир бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари жонажон партиямизнинг навбатдаги съездига катта совға тайёрлаш иштиёқида меҳнат қиляптилар. Мана шу меҳнат пафосини, халқимиз қаҳрамонлигини ёрқин сатрларда акс эттириш матбуотимизнинг бош вазифасидир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ХАЛҚ БОЙЛИГИНИ ТЕЖАБ-ТЕРГАЙЛИК!

АҲОЛИНИ КАРТОШКА, САБЗАВОТ, ПОЛИЗ МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН ЯХШИРОҚ ТАЪМИНЛАЙЛИК

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети партия ва ҳукуматнинг аҳолини картошка, сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаш юзасидан берган топшириқлари қандай бажарилаётганлигини текшириб чиқди.

«Ўзбекбирлашув», савдо министрлиги, шунингдек бир қанча қишлоқ хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари Ўзбекистонда бу соҳада мавжуд бўлган имкониятлардан тўла фойдаланиш ҳақида етарли даражада ғамхўрлик қилмаётганликлари аниқланди. Республика сабзавот ва полиз экинларини тайёрлаш планларини ҳар йили бажараётганлигига қарамай, магазин ва дўконларда бу маҳсулотлар сира ҳам етарли эмас.

Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» правлениеси 1965 йилда мева-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш ва мавсум ўртасидаги даврда сотиш учун уларни узоқ вақт омборларда сақлаш тўғрисида берилган топшириқларни бажармадилар. Кўп омборларга картошка ва сабзавот олдиндан сараланмай кўплаб қабул қилина берган. Бу эса картошка ва сабзавотнинг анча нобуд қилинишига сабаб бўлган. «Ташзаготплодоовошч» (бошқарувчиси П. К. Айрапетов) базаларида нобудгарчилик жуда катта. Тайёрловчилар томонидан темир йўлларда жўнатиладиган маҳсулотларнинг бузилмай сақланиши таъминланмаган. Ўтган йили мева-сабзавот маҳсулотлари бузилиб қолганлиги учун давлат арбитражининг қарори асосидагина матлубот кооперациясининг тайёрлаш ташкилотларидан 472 минг сўм, «Ташзаготплодоовошч» конторасидан эса, 42 минг сўм ундириб олинди. Шу билан бирга, сабзавот ва картошка омборларини қуриш ҳамда уларни яхши жиҳозлаш юзасидан берилган топшириқлар ҳам бажарилмади. «Ташзаготплодоовошч» конторасининг раҳбарлари исрофгарчиликда конкрет айбдор бўлган шахсларни жазолаш ўрнига, уларга нисбатан асоссиз равишда муросасозлик қилдилар, аслида эса, уларни ўз ҳимоясига олишга уриндилар.

Товарларни ҳисобга олишни уюштиришдаги камчиликлар, шунингдек уларни сақлаш вақтида маҳсулотнинг камайиб кетганлиги учун ҳеч асос бўлмагани ҳолда жуда катта скидкалар бериш қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш учун савдо ходимларининг жавобгарлигини пасайтиришга маълум даражада сабаб бўлди. 1965 йилда гўё узоқ вақт сақлаб қолинган кўп миқдордаги картошка учун Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бошқармасининг бошлиғи М. Х. Ортиқхўжаевнинг рухсати билан «Плодоовощторг»га тўққиз процент миқдорида скидка берилган. Текшириш вақтида ана шу картошканинг ҳаммаси октябрь ойидаёқ сотилганлиги аниқланди.

Картошка ва сабзавот сотувчи ихтисослаштирилган магазинларнинг шохобчаларини кенгайтириш, уларни омборлар ва музхоналар билан таъминлаш чоралари кўрилмади. Ана шундай магазинларни ишга солиш юзасидан берилган топшириқларни савдо министрлиги ҳам, матлубот кооперацияси ҳам бажармади. Ихтисослаштирилган баъзи магазинларда белгиланган ассортиментга риоя қилинмайди, харидорларга паст сифатли моллар тақдим этилади, молия плани эса ёғ, гўшт ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини сотиш ҳисобига бажарилади.

Халқ контроли комитети картошка ва сабзавотларни сақлаш ҳамда сотиш ишлари қониқарсиз уюштирилганлигига савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» правлениесининг эътиборини жалб этди. Савдо министрининг ўринбосари В. П. Виноградов ва «Ўзбекбирлашув» правлениеси раисининг ўринбосари З. Ф. Файзуллаев комитетга ваъда бериб, аниқланган камчиликларни йўқотиш, мева-сабзавот маҳсулотларини тўла сақлаш, сабзавот, картошка, мева ва полиз маҳсулотларини узлуксиз сотиш учун дарҳол чоралар кўрилади, дедилар. Савдо ташкилотларининг раҳбарлари бозорларда таркиб топадиган нархларга тегишинча таъсир кўрсатиш учун мева-сабзавот маҳсулотларини харид қилиш нархлари ва чакана нархларини ишлаб чиқиш ҳамда тасдиқлаш юзасидан ҳукумат томонидан белгиланган тартибга қандай риоя қилинаётганлиги устидан контролни кучайтирамиз, дедилар.

Республика молия министрлигига исрофгарчиликка йўл қўйган шахсларни жавобгарликка тортиш учун «Ташзаготплодоовошч» системасида ўтказилган ревизия материалларини тергов органларига ҳавола қилиш топширилди. Мева-сабзавот маҳсулотларининг бутун мавсум давомида тайёрлаш пунктлари ва савдо шохобчаларига бир меъёрда келиб туришини таъминлаш чораларини амалга ошириш зарур эканлиги кўрсатилиб, қишлоқ хўжалик органларининг эътибори шунга жалб этилди.

Халқ контроли комитети қабул қилинган қарорнинг қандай бажарилиши текшириб чиқилажагини таъкидлаб, савдо ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлигини шу тўғрида огоҳлантирди.

ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН

КПСС Марказий Комитетининг Москва ва Ленинграддаги илғор саноат корхоналари коллективларининг металл ва материалларни тежаш ҳамда тежалган металл ва материаллар ҳисобига қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш соҳасидаги ташаббуси тўғрисида қабул қилган қарори муносабати билан халқ контроли органларининг вазифалари ҳақидаги масала ҳам комитетнинг мажлисида муҳокама қилинди.

Халқ контролёрларига меҳнат ва моддий ресурсларни, пул маблағларини тежаш тўғрисидаги кўрсатмалар ҳар бир корхонада, қурилишда, ҳар бир колхоз, совхоз ва муассасада, халқ хўжалигининг ҳар бир звеносида қандай бажарилаётганлигини кузатиб туриш, аниқланган камчиликларни йўқотишга партия, совет ва хўжалик органларига амалий ёрдам бериш таклиф этилди.

Халқ контроли маҳаллий органларига ва уларнинг активларига асосий эътиборни металл ва материаллар учётини тартибга солиш, уларни сақлаш ва улардан фойдаланишга, ана шу металл ва материалларни сарфлашнинг прогрессив нормаларини қўлланишга, нормативдан ортиқ запасларни, ўринсиз харажатларни ва хом ашёнинг турли йўллар билан нобуд бўлишини қисқартиришга қаратиш тавсия этилди.

Машина, ускуналар, механизмлардан, ишлаб чиқаришдаги чиқитлардан яхшироқ фойдаланиш, ўрнатилмаган машина-ускуналарни тез ишга тушириш, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, бутун янгилик ва илғорликни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, маъмурий-бошқарув аппаратини қисқартириш ҳамда арзонлаштиришга эришиш — халқ контролёрларининг энг зарур вазифасидир.

Комитет халқ контролёрларини тежамкорлик учун курашда юксак принципиаллик кўрсатишга ва ғоят талабчан бўлишга даъват этди.

Комитет СССР Министрлар Советининг электр ва иссиқлик энергияси ҳамда ёқилғини тежаб сарфлаш тўғрисидаги қарори Самарқанд областида қандай бажарилаётганлиги оммавий текширишдан ўтказилаётганлиги тўғрисидаги ахборотни тинглади. Бу текширишни янада кучайтириш ва унинг таъсирчанлигини ошириш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Учёт ишларини механизациялаш — муҳим давлат аҳамиятига эгадир.

Халқ контроли комитети бухгалтерия учётини механизациялаштиришдаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги масалани қараб чиқди. Республикадаги кўп министрликлар ва бошқармалар 1965 йилда марказлаштирилган бухгалтерияларни уюштириш юзасидан берилган топшириқларни бажармаганликлари қайд қилинди. Ўзбекистон ССР молия министрлиги ва унинг маҳаллий органлари ана шу муҳим ишни суст контроль қилганлар.

Ҳозирги вақтда республикадаги корхоналар, муассасалар, ва ташкилотларда фойдаланилмаётган бир мингдан ортиқ ҳисоблаш машиналари бор. Юздан ортиқ шундай машина кўп вақтдан буён ўрнатилмай келмоқда. Буларнинг ҳаммаси учёт-ҳисоб ишлари билан банд бўлган идора ходимлари сонининг ортишига сабаб бўлди. Халқ контроли комитети Молия министрлиги, Марказий статистика бошқармаси ва бошқа идоралар билан биргаликда халқ хўжалигида учёт-ҳисобнинг прогрессив методларини қўлланиш юзасидан тегишли тадбирларни ишлаб чиқди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

● ДУШАНБА. Тожикистон жанубий зонасининг хўжаликлари лалмикор ерларга кунгабоқар экишга киришдилар. Республика тоғли районларининг чорвадорлари бу қимматли озуқа экинининг жуда катта афзалликларини ўз тажрибаларида синаб кўрдилар.

Кунгабоқар бир хил шароитда арпага қараганда гектаридан 2-2,5 баравар кўп озуқа бирлиги беради.

Бу йил республика колхоз ва совхозлари қарийб 15 минг гектар лалмикор ерга кунгабоқар экишни мўлжалламоқдалар. Бу ўтган йилдагига қараганда учдан бир баравар зиёддир.

● ТАУЗ (Озарбайжон ССР). Бу ерда тўла автоматлаштирилган ёғ-пишлоқ заводи 19 январда дастлабки маҳсулот берди. Завод йилига 5.000 тонна сутни қайта ишлайди.

Ҳозир чорвачилик маҳсулотлари, мева ва узум етиштирувчи ана шу райониинг бир қанча қишлоқларида замонавий саноат корхоналари барпо этилмоқда. Енинкенд қишлоғида йирик консерва заводи ускуналарини монтаж қилиш тугаллаай деб қолди. Ковлар қишлоғида «музлатиш фабрика»си қурилмоқда. Бу улкан холодильник 700 тонна мева ва узумни сақлашга мўлжалланган. Бу ерда вино заводи ҳам қурилади.

● ОЛМАОТА. Бўлажак Олмаота — Иссиққўл автомобиль йўли трассасида қидириш ишлари тугалланди. Икки юз километр узунликдаги янги автомобиль йўли «Қирғизистон денгизи»га борадиган йўлни анча қисқартиради. Иссиққўл соҳилида жуда катта ёзги дам олиш зонаси барпо этилади.

Республикада энг узун бўлган Олмаота — Усть-Каменогорск — Лениногорск автомобиль йўли қурилиши жадал суръатлар билан бормоқда. Бу йўл Олмаота — Фрунзе — Тошкент автомобиль йўли билан биргаликда Ўрта Осиё, Жанубий ва Шарқий Қозоғистон ва Сибирь ўртасида мунтазам алоқани таъминлайди.

● ДНЕПРОПЕТРОВСК. Днепропетровскдаги темир йўл транспорти инженерлари институтида янги ҳисоблаш техникаси факультети очилди. Факультет халқ хўжалиги юкларини ташишни оператив планлаштиришда математика методлари ва ҳисоблаш машиналаридан фойдаланувчи мутахассислар тайёрлай бошлади.

Янги факультет кафедраларида икки юздан кўпроқ студент ўқийди. Бу ерда амалий машғулотлар ўтказиш учун «Урал-3» электрон-ҳисоблаш машинаси ўрнатилган. (ТАСС).

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Энгельс номли колхоз камқувват эди. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига аранг 22 центнердан-га тўғри келарди.

Тажрибали ва тадбиркор янги раис М. Деҳқонов ишни кадрларни жой-жойига қўйишдан бошлади. Бригада бошлиқлари состави қайта кўриб чиқилди, идора аппаратидаги ортиқча штатлар қисқартирилди, ҳар бир кишида иш учун масъулият оширилди, фермалар ишбилармон кишилар, мутахассислар билан тўлдирилди, дала ишлари устидан қатъий назорат ўрнатилди.

Бу тадбирлар яхши самара берди. 1963 йил ҳар гектар ердан 28 центнердан хирмон кўтарилди. Ҳалол меҳнати самарасини ҳар қадамда кўриб, ҳис қилиб турган хўжалик деҳқонлари 1964 йилни ҳам энг яхши кўрсаткичлар билан якунладилар.

Ўтган йили колхоз азаматлари айниқса, катта ютуқларни қўлга киритдилар. Ҳар гектар ердан 31,1 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 6161 тонна «оқ олтин» топширилди.

Мўл ҳосил катта даромад келтирди. Пахтачиликнинг ўзидан 2 миллион 777 минг сўм даромад қилинди. Ҳамма соҳалар бўйича эса олинган даромад 3 миллион 56 минг сўмни ташкил этди. Ана шу улкан даромаднинг 55,3 проценти колхозчиларнинг меҳнат кунларига тақсимланди. Ўтган йили ҳар меҳнат кунига 3 сўм 60 тийиндан пул тушди.

Янги беш йилликнинг дастлабки йилида колхоз азаматлари янги марраларни кўзлаб меҳнат қилаётирлар. Улар бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга, она-Ватанга 7 минг тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб беришга аҳд қилганлар.

Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз янги марралар сари дадил одимламоқда.

М. ЙЎЛДОШЕВ.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИТАЛИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Қрим область комитетининг биринчи секретари И. К. Лутак, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. П. Шапошниковалардан иборат КПСС делегацияси Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ, Италия Коммунистик партиясининг XI съезди ишида қатнашмоқ учун 24 январда Римга жўнаб кетди.

(ТАСС).

ПОЛЯК ДЎСТЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Польша Бирлашган ишчи партияси идеология ходимлари делегациясини республикамиз меҳнаткашлари ҳамма жойда хушнудлик билан кутиб олмоқдалар. Делегацияга Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Марказий Комитет пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Л. Стасяк бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар Тошкентдан кейин республиканинг иккинчи шаҳри бўлган Самарқанд билан танишдилар.

Поляк дўстлар химиклар ва энергетикларнинг навқирон Навоий шаҳрида ҳам бўлдилар.

24 январда меҳмонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов делегация аъзоларини республика партия ташкилотларида идеология ишининг қўйилиши билан таништирди.

Польша Бирлашган ишчи партияси идеология ходимлари шу куниёқ Чирчиққа бориб, бу ерда шаҳар партия комитетининг раҳбарлари билан учрашдилар ва суҳбатлашдилар. Сўнгра улар Чорвоқ ГЭСи қурилишини кўздан кечирдилар. (ЎзТАГ).

НЕПАЛЛИК МЕҲМОНЛАР

Непал маданият ходимлари делегациясини Тошкент Совет Иттифоқи шаҳарлари орасида биринчи бўлиб 23 январда ўз тупроғида кутиб олди. Радиоэшиттириш департаменти директорининг ўринбосари, мамлакатнинг машҳур рассоми ва шоири Жанардан Сам бошчилик қилаётган делегация составида ашулачилар, рақкослар, композиторлар, рассомлар бор.

Непалдан келган меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар ва республиканинг маданий ҳаёти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ДУГОНАЛАР, САФИМИЗГА ҚЎШИЛИНГ

ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАР МИНБАРИ

Халқимизда «Ёшликда ўрганган ҳунар — ўзингга ўлжага қолар» деган мақол бор. Мен шунга амал қилиб механизаторлик ҳунарини ўргандим. Механизация курсини битиргач, пахта териш машинасини бошқаришга киришдим. Машина ўриндиғига илк дафъа ўтирган кезларимни эслайман: ҳаяжонланардим, юрагим ўйнаб, қўлим титрарди. Одамлар «Механизаторликни сенга ким қўйибди, теримчилигингдан қолмасангчи», деяётгандек туюларди. Кўрсаткич ҳам дуруст эмас эди, тонг отгандан қуёш botгунча зўрға бир ярим тонна атрофида пахта терардим. Ваҳолонки, «зангори кема» бункеридан ҳар куни уч-тўрт тонна пахта тўкиб, ҳурматга сазовор бўлаётган механик-ҳайдовчилар оз эмас эди. Улар билан тенглашгим келарди-ю, тажрибасизлик орқасида оқсаб қолардим.

Кунларнинг бирида шу ҳақда колхоз раисига арз қилдим, машинанинг умри бекорга ўтяпти, уни бошқа кишига берсаларингиз, мен теримчилигимни қилсам, дедим. Шунда раис олдин койиди, сўнгра маслаҳат бериб, машинага бўлган ихлосимни оширди.

— Кеча қанча пахта тердинг? — сўради у.

— Бир минг беш юз килограмм, — жавоб бердим мен.

— Қўлда бир кунда қанча пахта терардинг?

— Уч юз килограмм.

— Битта ўзинг машинада бешта теримчининг ишини бажарибсан-у, нолийсан-а, қизим.

Ўйлаб кўрсам иш унуми беш баравар ортибди. Лом-мим демадим.

— Туғма механизатор йўқ, — кўнглимни кўтарди раис, — одам қийинчиликлар билан курашда чиниқади, камолатга етади. Сен бошқа механик-ҳайдовчилар кўп пахта теряпти, мен орқада қоляпман, деб ўкинаётган бўлсанг керак. Астойдил интилсанг, вақти-соати етиб улардан ўзиб кетасан. Бунинг учун ҳаракат қилишинг керак.

Кечалари мижжа қоқмай китоб ўқидим, тажрибали механизаторларнинг иш услубини ўргандим, билмаганларимни сўраб билдим. Шу йили мавсумда 67 тонна пахта тердим. Бу этакни бункерга алмаштирган йилдаги илк кўрсаткич эди.

Келаси йили комплекс механизациялашган бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди, аъзоларимизнинг кўпчилиги механизатор эди. Чигит экишдан тортиб ҳосилни саранжом-саришталаб олишгача бўлган ҳамма ишларни машиналар гарданига ортдик. Хўжалик йилини гектаридан салкам 30 центнердан «оқ олтин» териб олиш билан якунладик. Терим авжи қизиган паллада механизаторларимиздан бири бетоб бўлиб қолди. Машина ўриндиғига ўзим ўтирдим. Мавсум охиригача 70 тоннадан зиёдроқ пахта тердим. Шу йили киши бошига пахта етиштириш 5,7 тонна кўпайди.

1965 йил ҳаётимда қувончли воқеалар йили бўлди. Бригадамиз бўйича ҳосилнинг 90 процентидан зиёдроғини «зангори кема»ларда териб олиб, биринчи сортга сотдик. Йиғим-теримни бир ойда тугалладик. Ўзим 120 тонна пахта тердим. Ғўзапоя тезда йиғиштириб олиниб, ер шудгорлаб қўйилди.

Шу йили яна бир қизиқ воқеа рўй берди. Ўртоғим Уринхўжа Бузруков механизатор бўлиб ишларди. Нима сабабдандир севган касбини тарк этди. Иккинчи даражали ишлар билан банд бўлди. Ваҳолонки, бригадамиз учун механизатор сув билан ҳаводек зарур эди. Мен унга ўз касбига қайтишни таклиф қилдим. Аввалига кўнмади. Шундан кейин бригада фаолиятини таҳлил қилдик. Тележкачи-механизатор етишмаслиги туфайли 20 тоннадан кўпроқ пахта хирмонда чўкиб қолган, бригада кунлик ўсишда судралаётган эди. Аҳволни тушуниб етгач, таклифимни қабул қилди. Хирмондаги пахта дарҳол давлат омборига етказиб берилди. Шундан кейин мен машинада терган «оқ олтин»ни у киши пешма-пеш пунктга топшириб турди. Бизни «механизаторлар оиласи» деб аташадиган бўлди.

Колхозимизда ўз касбига меҳр қўйган механизаторлар сафи тобора кенгаяпти. Ҳозир 45 механик-ҳайдовчимиз бор. Пўлат Қосимов, Суярқул Эргашев, Уктам Раҳматов, Кўчқор Алиқуловлар мавсумда икки терим нормасини бажараётирлар. Хўжалик бўйича машиналарда 3 минг тонна пахта терилиб, план ошириб бажарилди. Бу, хўжаликка жуда катта иқтисодий фойда келтирди, машиналар унумли ишлаши туфайли 110 минг 260 сўм маблағ тежаб қолинди. Мана сизга машинанинг шарофати!

Муваффақиятларимиз катта, албатта. Бироқ, олдимизда янада улканроқ вазифалар турибди. Пахта майдонини кенгайтириб, ҳосилдорликни ошириб боришимиз, ҳар центнер пахтанинг таннархини 8-10 сўмга туширишимиз керак. Механизаторларнинг янги отрядини тайёрламай туриб, бу вазифаларни бажариш қийин. Давлатимиз қишлоқ хўжалик машиналари, шу жумладан, пахта териш машиналарини тобора кўпроқ етказиб беряпти. Лекин механизатор кадрлар камлиги туфайли уларнинг бир қисми бекор туриб қоляпти, ишни тўла икки сменада ташкил қилиб бўлмаяпти. Бундай шароитда механизаторлик ҳунарини эгаллаш ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси учун муқаддас бурч бўлмоғи керак.

Ҳозир қиш фасли. Далаларда иш қизиб боряпти. Этакни бункерга алмаштириш ниятида бўлган кишилар ана шу ғанимат дамларда механизация мактаблари, курсларга кириб ўқишлари, кўклам экин кампанияси бошлангунча механизаторлик касбини эгаллаб олишлари керак. Дугоналар, сафимизга қўшилинг!

Гулсора БУЗРУКОВА,
Жиззах районидаги Навоий номли колхоз механик-ҳайдовчиси.

СОВЕТ — ЯПОНИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

Япония ташқи ишлар министри Эцусабуро Сиина ва унинг ҳамроҳлари Совет ҳукуматининг таклифига биноан, 1966 йил 16 январдан 22 январга қадар расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлишди.

Э. Сиина Совет Иттифоқида бўлган вақтда уни А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний қабул қилдилар, у А. И. Микоян ҳузурида бўлди ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбар арбоблари билан учрашди.

Япония ташқи ишлар министри СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан суҳбатлар ўтказди.

Совет—Япония қўшма ахборотида айтиладики, шу суҳбатлар вақтида Совет—Япония муносабатларини янада ривожлантириш масалалари устида ҳам, шунингдек ҳар иккала томонни қизиқтираётган асосий халқаро проблемалар устида ҳам фойдали фикрлашиб олинди.

Яхши қўшничилик муносабатлари қадам-бақадам ривожланиб бораётганлигидан ва икки мамлакат ўртасида пайдо бўлаётган масалалар ҳал этилаётганлигидан томонлар ўзларининг мамнун бўлаётганликларини изҳор қилдилар.

Муваффақиятли тамомланган музокаралар натижасида 21 январда Москвада Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида ҳаво йўли очиш тўғрисидаги битим имзоланди. Шунингдек, 1966—1970 йиллар учун товар обороти ва тўловлар тўғрисидаги битим ҳам имзоланди. Бу битим Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида савдо оборотини бемалол ўстиришнинг яхши имкониятини яратиб беради.

Томонлар ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий соҳадаги ҳамкорлиги СССР ва Япония манфаатларигагина мос бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, улар ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини сақлаб туриш ва ривожлантириш учун асос бўлиб ҳам хизмат қилади, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида консуллик конвенцияси тузиш тўғрисида ҳозир музокаралар олиб борилаётганлиги сабабли, томонлар бу конвенцияни мумкин қадар тезроқ тузиш ва бир-бирларининг консулхоналарини очиш масаласини кўриб чиқишни матлуб, деб топдилар.

Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида балиқчилик хўжалиги соҳасида, айниқса Тинч Океанининг ғарби-шимолий қисмида қилинаётган ҳамкорлик кейинги йилларда фойдали натижалар бераётганлигидан томонлар ўзларининг мамнун бўлганликларини билдирдилар. Ҳар иккала томон балиқчилик хўжалигининг турли соҳаларидаги ҳамкорликни бундан буён ривожлантира бериш ва шу соҳадаги ҳамма масалаларни ҳал этиш учун куч ва ғайрат сарфлаш тўғрисида келишиб олдилар.

Шарқи-Жанубий Осиёдаги аҳвол тўғрисида фикрлашиш чоғида томонлар Вьетнамдаги воқеалар тинчлик учун хатарли эканлигини уқтириб ўтдилар ва ўзларининг шу масалага доир позицияларини айтиб бердилар.

Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришга ва Ҳиндистон ярим оролида мустаҳкам тинчлик ўрнатишга йўл очиб берувчи Тошкент Декларацияси имзолланганлигидан томонлар ўзларининг ғоят мамнун бўлганликларини изҳор қилдилар.

Ядро уруши даҳшатларига йўл қўймаслик ва бутун дунёда тинчликни таъминламоқ учун СССР ва Япония ҳукуматлари ёппасига ва батамом қуролсизланишни, шу жумладан ядро қуролини батамом йўқ қилиб ташлашни амалга ошириш зарур, деб ҳисоблайдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XX сессиясининг резолюциясига тўла мувофиқ равишда ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида самарали шартнома тузишнинг муҳимлиги хусусида томонлар муштарак бир фикрга келдилар.

СССР ҳукумати ва Япония ҳукумати, дейилади ахборотнинг охирида, Совет Иттифоқи билан Япониядаги социал тузумда фарқ борлигига қарамай, ўзаро манфаатдорлик, тенглик ва ички ишларга аралашмаслик асосида ҳамма соҳаларда яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш Осиёда тинчликни ва хавфсизликни сақлаш ишига, бутун дунёда тинчлик ишига катта ҳисса қўшади, деб ҳисоблайдилар. (ТАСС).

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Драгомир Кольдер бошчилигидаги Чехословакия Коммунистик партияси ходимлари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши. Суратда: чехословакиялик дўстлар Тошкент тўқимачилик комбинатида тайёр маҳсулотларни кўздан кечирмоқдалар.

А. Горокрик фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЮЛИУС ФУЧИК ИЗИДАН

Чехословакиялик дўстларимиз Тошкентдан йўлга чиқиб, устини оппоқ қор чойшабдек ўраб ётган Чотқол тизма тоғлари томон равона бўлар эканлар, чехларнинг Тржебонь номли шаҳрига дуч келамиз, деб ўйламаган эдилар.

Бу учрашув 23 январь куни эрталаб Чирчиқ электрохимия комбинатида бўлиб ўтди. Чехословакия Коммунистик партияси ходимлари делегациясининг аъзолари ишлаб чиқаришни бошқаришнинг янги формалари тўғрисида, коммунист химикларнинг ташаббускорона ишлари ҳақида шу корхона раҳбарлари билан суҳбатлашиб ўтирар эдилар Суҳбатнинг авжи қизғин палласида кабинетнинг эшиги очилиб, комбинат ходимлари мўътабар ёдгорликни — узоқ Чехиядаги шаҳар байроғини олиб келишди. Бу байроқ Чирчиққа мангу сақлаш учун топширилган.

Ҳамма байроқ атрофига тўпланди. Байроқнинг қоқ ўртасида совет солдати билан чехословак ишчисининг қизил шойига ипак билан тикилган сурати бор. Улар нима учун қучоқлашиб туришганини изоҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ, чунки Чехословакия Совет армияси томонидан озод қилинган вақтдаги унутилмас кунлар тарихга кириб қолган. Лекин шу байроқнинг ўзи қандай вужудга келган? Буни Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Богумир Шимон, комбинат директори Воҳид Қодирович Қодиров билан корхона партия комитетининг секретари Василий Дмитревич Афонин сўзлаб беришди.

Ўша кунларда барча қардош халқлар Улуғ Октябрь қирқ йиллигини совет кишилари қатори нишонлаётган эдилар. Бутун Чехословакия бўйлаб дўстлик эстафеталари ўтказилди. Шу эстафеталардан бири Тржебонь шаҳрида бошланди. Бу шаҳар меҳнаткашлари ўз байроқларига «Совет халқи, сен билан мангу биргамиз!» деб ёзиб қўйишди. Кўпгина кооператив ва корхоналарнинг меҳнаткашлари байроқ сопига боғлаб қўйган қизил ленталарга қараб, эстафета маршрути қайси жойлардан ўтганини билиб олиш мумкин. Эстафетанинг сўнгги манзили эса Чирчиқ бўлди.

Делегация Чирчиқ комбинатидан чиқиб, Оржоникидзе районидаги машҳур «Қизил Ўзбекистон» колхозига жўнади. Яна меҳмонлар кўз ўнгида совет—чехословак дўстлигининг символи намоён бўлди. Колхоз партия комитетининг секретари Абдулла Соатов меҳмонларни колхознинг мактаб-интернати билан таништираётганида уларнинг кўзи турли мамлакатлардаги пионер ташкилотларининг значоклари илиб қўйилган катта тахтага тушди. Чехословак пионерларининг значоги совет значоги билан ёнма-ён турар эди. Делегация қаерга бормасин шундай дўстлик рамзига дуч кела берди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида чехословак дўстлар «Восток» маркали кўзга таниш тўқимачилик машинасини кўриб, тўхтаб қолишди. Бу машинани тошкентлик конструкторлар билан ишчилар яратишган. Яқинда Чехословакиядаги Брно шаҳрида машинага берилган олтин медаль унинг ёнида турибди.

Бухоро табиий газида ишловчи Тошкет ГРЭСининг фотосурати билан тасвирномаси дўстликнинг яна бир рамзи бўлди. Буни меҳмонларга республика энергетика ва электрлаштириш министри А. Ҳ. Ҳамидов топширди.

Делегация 24 январда Тошкентдан Свердловскка жўнаб кетди. Делегация бошлиғи, Чехословакия Компартияси Марказий Комитети президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Драгомир Кольдер республикамизда ўтказилган кунлар ҳақида гапириб ЎзТАГ мухбирига бундай деди:

— Биз Ўзбекистонга Юлиус Фучикнинг изидан келгандек бўлдик. Шу республиканинг истиқболи буюк деб башорат қилганида у нақадар ҳақ гапни айтганлигига қаноат ҳосил қилдик. Юлиус Фучик ўттизинчи йилларда бу ерда ажойиб моддий ва маънавий бойликлар яратилганини кўрган бўлса, ана шу бойликлар бугунги Ўзбекистоннинг қиёфаси сифатида бизнинг кўз ўнгимизда гавдаланди. Ўзбек халқи ҳамма нарсага бой — унинг меҳнатсевар ишчи ва деҳқонлари, энг юксак малакали мутахассислари бор. Шуларнинг ғайрати ва илҳоми билан азамат корхоналар ва миллионер колхозлар бунёдга келтирилган. Ўзбекистон компартияси халқ хўжалигига партиявий раҳбарлик қилиш тажрибаси билан бойиган. Биз шу тажрибаларни ўргангани келган эдик. Биз республиканинг партия ташкилотлари кадрларини тарбиялаш ва ўқитиш соҳасида, КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумларининг қарорлари руҳида экономика барча тармоқларининг самарадорлигини янада ошириш борасида ҳар қадамда нақадар зўр ташаббускорлик кўрсатишаётганини кўрдик. Ўзбекистоннинг яна бир бойлиги — унинг дўстлиги бўлиб, мана шу бебаҳо неъматни у барча қардош халқлар билан қувона-қувона баҳам кўрмоқда. Шу дўстликни қабул қилар эканмиз, биз ҳам ўзбек халқига, Совет Иттифоқидаги барча халқларга худди шу каби улкан ва самимий дўстлик билан, абадий дўстлик билан жавоб берамиз!

Словакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Франтишек Барбирек эса, қуйидаги фикрни баён қилди:

— Ўзбекистон — пролетар интернационализми ҳақидаги ленинча идеялар тантанасининг жонли тимсолидир. Ўтмишдаги мана шу қолоқ ўлка меҳнаткашлари совет халқларининг қардошлик оиласида иқтисодий ва маданий тараққиётнинг баланд чўққиларига кўтарила олганликлари бунинг ёрқин далилидир. Ўзбекистонда бўлган вақтимда мен унинг қисматини беихтиёр Словакиянинг қисматига таққослаб кўрдим. Халқ ҳокимияти ўрнатилгунга қадар Словакияда ҳам қашшоқлик ва қолоқлик ҳукм сурар эди. Чех пролетариатининг ёрдами билан биз ҳозир Словакия экономикасини энг замонавий даражага кўтаряпмиз, бинобарин, сизларнинг тажрибангиз ҳам, бизнинг тажрибамиз ҳам яна бир карра таълим бермоқдаки, барча муваффақиятларимизнинг гарови — пролетар интернационализм идеяларига содиқликдир.

Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов ва бошқа раҳбар ходимлар узатиб қолдилар. Меҳмонларнинг мамлакат бўйлаб қилаётган сафарида ҳамроҳ бўлиб юрган КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири В. С. Фролов ва КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири С. И. Колесников улар билан бирга Свердловскка жўнаб кетдилар.

Е. МАЙОРОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

ИККИ ДЕЛЕГАТНИНГ СЎЗИНИ ТИНГЛАБ...

Яқинда Урганч шаҳар партия ташкилотининг конференцияси бўлди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Жабберганов докладида, делегатларнинг сўзларида партия ташкилотларининг жанговарлик қобилияти, хўжалик ва маданий қурилишда етакчилик роли ўсганлиги таъкидланди.

Кўпгина делегатлар партиявий ишдаги яхши тажрибаларни ўртоқлашдилар, эришилган муваффақиятларга объектив баҳо бериб, асосий эътиборни камчиликларни бартараф этишга, етилган масалаларга, ҳозирги кундаги актуал вазифаларга қаратдилар. Муҳим проблемалар ўртага ташланди, қимматли фикр ва мулоҳазалар айтилди.

Бироқ, айрим делегатлар ютуқлар ва камчиликларни бирма-бир санаб ўтиш, конференцияга умумий гап билан ҳисоб беришдан нарига ўтмадилар, келгуси ишга фойда берадиган гап айтмадилар. Ҳатто мақтанчоқлик руҳида гапирганлар ҳам бўлди.

Биз бу ерда икки делегатнинг сўзи тўғрисида тўхталмоқчимиз.

167-қурилиш тресги партия комитети секретари В. М. Токарев қурилиш муддатини қисқартириш, сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлатишда муайян ютуқлар қўлга киритилганлигини, партия комитети социалистик мусобақага, коммунистик меҳнат ҳаракатига бошчилик қилишда ташкилотчилик кўрсатаётганлигини конкрет фактлар билан гапириб берди. Сўнгра у қурилишнинг энг муҳим проблемаларига тўхталди.

— КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумида таъкидланганидек, ҳар бир социалистик корхона реал, конкрет план асосида ишламоғи керак. Лекин, йилнинг 2-3 ойи ўтгунча план бизга етиб келмаяпти. Натижада қурилиш материалларига заявка бериш, керакли конструкцияларни заказ қилиш кейинга сурилади. Республика Қурилиш министрлиги планларни барвақт тузиш, трест ва бошқармаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш масаласига эътиборсизлик билан қараб келяпти. Кейинги йилларда қурилиш-монтаж ишлари ҳажми беш баравар ошди, материал-техника базаси эса ҳамон эскича.

Нотиқ қурилишнинг муҳим проблемаларини ҳал этишда шаҳар партия комитети яқиндан ёрдам кўрсатмаётганлигини танқид қилди.

«Узсантехгазмонтаж» тресги механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи Ф. И. Черноиванов сўзга чиқди. У жуда кўп рақамларни тилга олди, қурилган объектларни бирма-бир санай бошлади: нон комбинати, сут заводи, сиёсий маориф уйи, болалар боғчаси ва ҳоказо...

Ф. Черноиванов 10 минут гапирди. Лекин, унинг сўзида дабдаба, баландпарвозлик кўп-у, ишга наф келтирадиган фикр-мулоҳаза оз бўлди.

Ҳар бир делегат гапиришга, ўз фикрини эркин ифода қилишга ҳақли. Аммо, ҳуқуқни суиистеъмол қилиш, амалий, конкрет иш манфаатини кўзлаш ўрнига мақтанчоқликка, ҳайбаракаллачиликка берилиш коммунистга ярашмайди.

Ф. ЗОҲИДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Татьяна Корсакова. У Чирчиқ шаҳридаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг 7-цехида ишлайди. Ярим автомат станокларни моҳирлик билан бошқариб, смена топшириқларини муттасил орттириб адо этяпти.

И. Глауберзон фотоси.

Омборчининг жасорати

Бу воқеа 1965 йилнинг 10 сентябрида юз берган эди. Каушан (Молдавия) нефть базаси филиалида насосда нуқсон борлиги туфайли кутилмаганда ёнғин чиқиб кетди. Ёнғиннинг ёнилғи сақланадиган резервуарларга тарқалиши хавфи туғилди. Ўтнинг олди олинмаса, қанчадан-қанча нефть портлаб кетиши ва совхознинг омборлари билан шу орадаги ишлаб чиқариш бинолари йўқ бўлиб кетиши мумкин эди. Нефть базасининг 38 ёшли омборчиси Иван Никонович Казак тезда ўтни ўчириш тадбирларини кўрди. Унинг кийимбоши ёниб, бадани куйишига қарамай, жасур ватанпарвар алангага қарши курашни тўхтатмади. Иван Казак ўзининг фидокорона ҳаракати билан ҳалокатнинг олдини олди ва давлатнинг кўп миқдордаги қимматли хом ашёсини сақлаб қолди.

Бироқ Иван Никонович Казак ҳаётини сақлаб қолишнинг иложи бўлмади. У, жуда қаттиқ куйганлиги натижасида 15 сентябрда вафот этди.

Ёнғинни ўчиришда кўрсатган мардлиги ва жасорати учун марҳум Иван Никонович Казак СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланди. (ТАСС).

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ТАШАББУСКОР

Малакали механик Турғун Тўйматов механика цехидаги токарлик станоги рецезларининг бир маромда нормал ишлаётганига қаноат ҳосил қилиб, кон лабораторияси томон йўл олди. Дала шпатларини анализ қилаётган ёш қизга кўзи тушди:

— Ҳорманг, Васфия.

— Саломат бўлинг, — деди дастгоҳини йиғиштираётган В. Меметова.

Тун. Посёлка чироқлари эндигина милтиллаб ёна бошлаган. Мана бугун ҳам «Кўйтош» кон, Ўғат участкаси кончилари шу ерга тўпланишган. Турғун Тўйматов томонидан «Синфий кураш ва социализм», «Жамиятимиз тараққиёти ҳақида» каби темаларда ўтказилган машғулот қизиқарли ўтди.

Ҳа. Т. Тўйматов машғулотларга пухта ҳозирлик билан келади. У участка пропагандисти, халқ контроли комитетига кўмаклашувчи группа постининг раиси. Шунинг учун ҳам у кон ходимларининг ишлари билан доим танишиб туради, йўл қўйилган камчиликларни кўрсатиб, кон правлениеси ва партия ташкилоти муҳокамасига қўяди.

КПСС аъзоси Турғун Тўйматов ўзининг ташкилотчилиги ва жамоатчилиги билан кон ходимларининг ҳурматини қозоняпти.

А. САИДОВ,
Самарқанд области.

АЖОЙИБ ЁДГОРЛИК

Фарғона меҳнаткашлари яқинда Украинадан ажойиб армуғон доира шаклидаги ёдгорлик медали олдилар. Совға билан келган хатда қуйидагиларни ўқиймиз:

«Ўзбекистон Коммунистик партияси Фарғона область комитетига, Меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетига. Совет Украинасининг немис-фашист босқинчиларидан озод қилинганининг 20 йиллик тантанасини нишонлаш муносабати билан Улуғ Ватан уруши йилларида Украинани гитлерчи босқинчилардан озод қилишда актив қатнашган Фарғона область меҳнаткашларига украин халқининг чуқур ҳурмат ва миннатдорчилигининг рамзи сифатида ёдгорлик медали топширилади. Украина Компартияси Марказий Комитети, Украина ССР Олий Совети Президиуми, Украина ССР Министрлар Совети».

Фарғонанинг Украина ёдгорлик медали билан мукофотланиши бундан йигирма йил илгари жангу жадал йилларида туғилиб камол топган дўстликнинг давомидир. Украина ерлари гитлерчи босқинчиларнинг ифлос оёқлари остида инграётганда бошқа қардош халқлар қатори фарғоналиклар ҳам украиналикларга ёрдамга шошилганди. Фарғоналик ўғлонлар қардошларининг ҳар қарич ерини азиз билиб, жангга отланишганди, бошпанасиз қолган қардошларини уйларининг тўрига олишган, топган-тутганларини ўртада баҳам кўришганди. Бу медаль ўша кунларга қўйилган ёдгорликдир.

Ўзбекистон йигитлари қаторида Украина ерларида мисли кўрилмаган жасорат кўрсатган Мўйдин Ҳасанов, Абдусалим Деҳқонов сингари бир группа фарғоналикларга Днепрни кечиб ўтишда кўрсатган жонбозликлари учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонлари берилгани бежиз эмас.

М. МАНСУРОВ.

ГАЗ ФОНТАНИ

Партиямизнинг бўлажак съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган. Андижондаги «Полвонтош» нефть кони коллективи ажойиб ғалабани қўлга киритди. Бу ерда қазилган 274-қудуқдан газ фонтани отилиб чиқди.

Геологларнинг тахминларига кўра қудуқдан суткасига 100-150 минг куб «зангори олов» олиш мумкин.

М. НИЁЗОВ.

ТРИКОТАЖ КЎЙЛАКЛАР

«Главташкентстрой»га қарашли 3- қурилиш трестининг бинокор ва монтажчилари яқинда Тошкентдаги пайпоқ-трикотаж фабрикасида иккита йирик ишлаб чиқариш корпусларини қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Бу корпусларда йилига бир ярим миллион дона устки трикотаж кўйлаклари ва уч миллион дона ички трикотаж кийимлари ишлаб чиқарилади.

Ҳар тўғрида БИР ШИНГИЛ

АНДИЖОН. Қўрғонтепа районн марказида янги очилган «Шарқ» кенг экранли кинотеатр томошабинларга маданий хизмат кўрсата бошлади.

У. САКСОНБОЕВ,
Р. СОДИҚОВ.

●

ХОРАЗМ. Ҳазорасп районидаги Дмитров номли колхозда 500 кишилик клуб биноси фойдаланишга топширилди.

Ш. ЖУМАНИЁЗОВ,
К. ЙБРОҲИМОВ.

●

ФАРҒОНА. Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг Энгельс номли бўлими меҳнаткашларига медпункт ва 1000 томошабинга мўлжалланган янги клуб совға қилинди.

Х. АЛИЕВ.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ХАРАКТЕРИ

СОФ ВИЖДОНЛИ КИШИ

Давлат мукофотининг лауреати П. П. Вершигоранинг «Соф виждонли кишилар» китобининг қаҳрамонларидан бири — қўлсиз автоматчи Володя Зеболовнинг образи китобхонларнинг хаёлида сақланиб қолган.

Бахтсиз ҳодиса рўй бериб Володянинг қўли Улуғ Ватан урушидан анча олдин тирсагидан кесилган эди. Лекин шунга қарамай бу ватанпарвар йигит фашистларга қарши жанг қилишга отланган эди.

Володя Зеболов шу кунларда қаерда? Қўлсиз автоматчининг урушдан кейинги тақдири нима бўлди?

Жанг-жадал тугагач, у уруш туфайли бўлиниб қолган ўқишини тиклашга муваффақ бўлди. У педагогика институтини аъло баҳода тамомлаб, кейин аспирантурага ўқишга кирди. Ўтган йили у диссертация ёқлади ва тарих фанлари кандидати деган унвон олди.

Владимир Зеболов уйланган. Унинг хотини — Елизавета Григорьевна филология фанлари кандидати.

Владимир Акимович Зеболовнинг кенг ва жуда шинам квартирасини кўрган киши уни гўё кутубхонага ўхшатиши мумкин. Стеллажларни, қаватма-қават жовонларни, шкафларни, ҳатто столлар устини ҳам ҳисобсиз китоблар эгаллаган.

Бу ердаги адабиётларнинг кўпчилиги партизанлар ҳаракати бўйича ёзилган асарлардир. Ана шу китоблар орасида «Соф виждонли кишилар»нинг рус, инглиз, немис, француз, испан тилларида ва бошқа тилларда чиққан нусхалари бор.

Мана, китобнинг рус тилидаги нусхаси. Унинг биринчи саҳифасида «Володя Зеболовга, соф виждонли кишига. Автордан, П. Вершигора. 1951 йил 19 октябрь, Москва шаҳри» деб ёзилган.

Владимир Зеболов ҳаётидаги жуда кўп воқеалар ёзувчи П. П. Вершигора билан боғланган. Партизан жангларида ва походларида туғилган дўстлик урушдан кейинги йилларда тағин ҳам мустаҳкамланиб кетди. Ёзувчи Новозибковга, яъни Зеболовникига бир неча марта меҳмон бўлиб келди, улар икковлон ўзлари жанг қилган жойларни биргаликда бориб кўришди. Улар биргаликда «Партизан рейдлари» илмий китобини яратишди. Бунда уруш йилларида партизанлар кўрсатган ажойиб қаҳрамонликларнинг шонли саҳифалари қайтадан тикланди. Бу китоб 1962 йилда Молдавия ССР Фанлар академиясининг нашриётида чиққан.

Ҳозир Владимир Акимович ўз дўсти Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-майор П. П. Вершигора ҳақидаги эсдаликларини ёзиб тугатди. Бу китобини ёзишда Зеболов ёзувчи билан шахсий ёзишмаларидан партизанликда қатнашган бошқа ўртоқларининг унинг ҳақидаги фикрларидан фойдаланган.

(АПН).

ҚУРИЛИШЛАРГА КЎПРОҚ МАТЕРИАЛ БЕРАЙЛИК

◉ ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ—БОШ ЙЎНАЛИШ ◉ ЦЕМЕНТ МАРКАСИ ОШИРИЛМОҚДА ◉ ЭСКИ МАТЕРИАЛНИНГ ЯНГИ НЕГИЗИ ◉ КАОЛИН ИШГА СОЛИНМОҚДА ◉ ИНДУСТРИЯНИНГ ЯНГИ МАРКАЗЛАРИ.

— Саноатга раҳбарликни такомиллаштириш соҳасидаги тадбирларни уюшқоқлик билан амалга ошириш—бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиб қолди,—деди Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министри А. К. Каримов республика телеграф агентлиги мухбири билан суҳбатда. — Қайта ташкил этиш даврида ишлаб чиқаришнинг нормал жараёнига ақалли заррача ҳам путур етказилмаслиги керак, деб КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми алоҳида таъкидлаб ўтди. Мана шу сабабдан ҳар қайси корхонанинг кундалик фаолиятига жуда катта эътибор берилди. Аммо, шу билан бирга, истиқболни назардан қочирмаслик керак, бинобарин, министрлик аппарати барча масалаларни беш йилликнинг дастлабки йилидаги ва 1970 йилгача бўлган бутун давр ичидаги вазифаларни ҳисобга олган ҳолда ҳал этишга ҳаракат қилмоқда.

— Бу вазифалар министрлик структурасида қандай акс эттирилди?

— КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми министрликлар саноатнинг ҳар қайси тармоғига ишнинг кўзини билган ҳолда раҳбарлик қилинишини таъминламоқлари керак, деб уқтирди. Тармоқ принципига асосланиб министрликда турли материаллар ишлаб чиқариш бўйича бир қанча бошқармалар, ихтисослаштирилган ремонт ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар тузилди. Бу эса резервлардан яхшироқ фойдаланиш, ягона техника сиёсатини ўтказиш имконини беради.

Бошқармалар, ташкилотлар, заводлар техникани тараққий эттириш учун курашда конструкторлик-технология бюросидан ёрдам олиб турадилар. Конструкторлик-технология бюроси илғор тажрибаларни ўрганиш ва умумлаштириш маркази бўлиб қолади, илмий ва лойиҳалаш ташкилотлари билан алоқа боғлайди, янги техникани ва прогрессив технологияни ўзлаштириб олишда бевосита қатнашади.

— Ишлаб чиқариш планларида техникани тараққий эттириш истиқболлари ҳисобга олиндими?

— «Қурилишга нон» етказиб берувчи цемент саноатини мисол қилиб кўрсата қолайлик. Бу тармоқда белгиланган ўсишга кўп даражада техникани тараққий эттириш негизида эришилади. Янги технология линиялари қуриш билан бир қаторда машина-ускуналар парки янгилаб олинади. Қувасой заводида клинкер пиширадиган печларни бақувватроқ печлар билан алмаштириш натижасида цемент ишлаб чиқариш йилига бир неча юз минг тонна кўпаяди. Ҳамма корхоналарда клинкер печлари билан цемент тегирмонлари автоматик усулда ишловчи электр фильтрлар билан жиҳозланади. Бу гапнинг маъноси шуки, шамол учириб кетаётган минглаб тонна цемент ёнга қолади, заводлар устидаги осмон гард-ғуборлардан тозаланади. Бекободликлар, қувасойликлар, оҳангаронликлар айланма печларнинг ва бошқа ускуналарнинг ишини контроль қилиш учун радиактив изотоплардан фойдаланишда ҳозирдаёқ баъзи бир тажриба орттирдилар. Сезгир приборлар янги позицияларни эгаллайди, ўз зиммасига янги вазифаларни олади, бу вазифаларни кўпинча қийин шароитларда одамлар бажариб келар эди. Беш йиллик охиригача республика цемент саноатида оғир қўл меҳнати батамом тугатилади.

Мана шуларнинг ҳаммаси 1970 йилгача цемент ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш имконини беради. Цементнинг ўртача маркаси «470» дан «500»га етказилади. Айрим сортлар (Оҳангарон комбинатида) «800» маркаси билан чиқарилади. Бизнинг иморатсозларимиз, темир-бетончи мутахассисларимиз йиғма деталлар сифатини кескин оширадиган бундай цемент бўлишини кўпдан бери орзу қилиб келмоқдалар.

— Бинокорлар кўп нарсани орзу қиладилар...

— Ҳа, яхши, истеъмолчиларнинг бошқа талабларини ҳам қаноатлантиришга ҳаракат қиламиз. Бинокорлик материаллари саноатининг барча тармоқларида ишлаб чиқаришни ўстириш билан бир вақтнинг ўзида маҳсулотлар сифати яхшиланиб, уларнинг хиллари кўпайтирилади. Партия XXIII съездига тайёргарлик бораётган ҳозирги кунларда кўп таклифлар тушмоқда. Чирчиқдаги ойна заводи коллективининг фикрича, нисбатан оз сарфлар билан бу корхона беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқаришни икки ҳисса кўпайтириши мумкин. Бунинг учун шихта хўжалигини тартибга солиш, яна бир неча ойна машинаси ўрнатиш, ойна қирқишни машиналаштириш керак. Шундай қилинса, қурилишларга катта-катта ромларга ўрнатиш учун яроқли бўлган йирик ҳажмли қалин ойна етказиб берилади.

Асбест-цемент ишлаб чиқарувчи цехларда йирик ҳажмли шифер тахталарини тарам-тарам қилувчи ва шу соҳадаги бошқа ишларни машиналаштирувчи ускуналар ўрнатиш мўлжаллаб қўйилди.

— Энг эски материал бўлган ғишт пиширишга ҳам янгилик киритиладими?

Шак-шубҳасиз. Ғиштнинг бахридан ўтишга ҳали вақт эрта. Бу эски материал янги техника негизида йиғма темир-бетон ва бошқа прогрессив

ЯНГИ СТРУКТУРА АМАЛДА

БАҲОР НАФАСИ

Дарҳақиқат, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг Тимирязев участкасидаги теплица комбинатига йилнинг қайси фаслида кирманг, баҳор нафаси уфуриб туради. Бу ердаги икки секцияда помидор, икки секцияда бодринг ўстирилмоқда. Шунингдек, лабаттаги иккинчи секцияда эса цитрус ўсимликлари, турли гуллар парвариш қилинаётир.

— Бу ерда 5 қитъанинг 20 дан кўпроқ мамлакатларидан келтирилган ўсимликлар бор, — дейди цитрус ўсимликлари агрономи Зайниддин Фахриддинов. У бизга «Соллуэ» навли ол рангдаги гармдорини кўрсатади. Бу ўсимлик фақат Хитойда ўсади. Ҳозир 1000 га яқин тупдан ана шундай гармдори ўстирилаётир.

Яна шу секцияда «Новий Афинский», «Мяср», «Новий Грузинский» навли лимон мевалари ҳам олтиндай товланиб, кўзингизни қувонтиради. Грузия ССР, Греция, Италиядан келтирилган хушбўй лимонларни ҳам кўрдик. Арманистон ССР ва Қора денгиз соҳилларидан келтирилган апельсин, мандаринлар ҳам бу ерда яхши ўсяпти.

Гулчилик теплицада муҳим соҳалардан ҳисобланади. Бу ерда 10 минг тувакда 100 хилга яқин латиф гуллар ўстирилмоқда. Улар орасида Ҳиндистоннинг «Сенералаль»идан 4600 туп, Африканинг хушбўй «Герань»идан 2000 туп, «Бегония»дан 1000 тупи ўстирилмоқда. Бу гулларни кўпайтириш осон эмас. Ленин теплица комбинатининг фидокор ишчилари мунт ва сабот билан ишлаб, бу хил гулларни кўпайтиришга муваффақ бўлаётирлар.

Кубадан келтирилган «Агава» навли гул, Африкадан келтирилган гиа ва бошқа хил гул навларини ҳам кўришингиз мумкин.

Н. РАҲИМЖОНОВ.

Жиззах районидаги «Коммунизм» колхозининг механизаторлари техникани кўкламга барвақт тахт қилиб қўйиш учун курашаётирлар. Сиз бу суратда ремонтдан чиқарилган тракторларни кўздан кечираётган (чапдан) колхоз раиси Х. Отақулов, тракторчи Т. Солиев ва механик З. Самандаров ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ҚЎШНИНГИЗГА ТАҚЛИД ҚИЛМАЙСИЗМИ?

«Каттақўрғон» қоракўлчилик совхози бундан икки йил илгари энг қолоқ хўжаликлардан ҳисобланарди. 1963 йили давлатга 500 минг сўм миқдорида зарар келтирилди. Совлиқлардан қўзи олиш, давлатга қоракўл тери топшириш планлари бажарилмади. Чорва моллар туёғи кескин камайиб кетди.

Совхозга олий маълумотли мутахассис Рашид Рустамов директор бўлиб келгач, ишда жиддий бурилиш ясалди. Биринчи галда, энг муҳим соҳалар ишбилармон, жонкуяр, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамланди. Бу, яхши натижалар бера бошлади.

Ўтган йили совхоз бўйича 32 минг бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 111,8 тадан соғлом қўзи олинди. 16 минг 609 бош қўзи ўсишга қолдирилиб, бу соҳадаги план 115 процент адо этилди. Ҳар бир қўйдан 3 килограмм 140 грамм жун қирқиб олинди. Бу, 1963 йилдагига қараганда қарийб икки баравар кўп демакдир.

Совхоз чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга топшириш юзасидан белгиланган топшириқларни анча ошириб бажарди. Айни вақтда ўтган йили давлатга 330 минг сўмлик фойда келтирди.

Совхоз коллективи бу ютуқларга қандай қилиб эришмоқда? Аввало, чорва моллар учун мустаҳкам озуқа базаси яратишга алоҳида аҳамият берилди. 1965 йили пландаги 14 минг гектар ўрнига 20 минг гектар майдонга дон экилиб, гектаридан 7 центнердан ғалла олинди. Давлатга 3828 тонна дон топширилди. План 191 процент бажарилди. Пландан ташқари топширилган дон учун 170 минг сўм соф фойда олинди.

Дон топшириш давлат плани ошириб бажарилиши билан бир вақтда, 1820 тонна ғалла фермаларда қолдирилди. Бу чорва молларнинг қишдан тўқ ва семиз чиқишини таъминлайди.

Фермалардаги 60 та қўра сифатли ремонтдан чиқарилган, қўралар ёнида ёғоч охурлар қурилган. Чорва молларнинг 70 процентни қудуқ суви билан суғориляпти. Моллар кечалари ҳам ҳайдаб боқилмоқда. Кундуз кунлари ҳар қўйга 200 граммдан аралаш озуқа берилмоқда. Бу ерда ориқ ва заиф қўйлар йўқ. Қишловнинг бориши устидан совхоз директори, бош зоотехник Иззатулла Ҳайитов, партия ташкилотининг секретари Қаршибой Маҳамов ва бошқалар контроллик қилиб турадилар.

Ўтган йил кузда 32 минг бош совлиқ қочирилди. Шундан 6300 бошига СЖК препарати қўлланилди. Чорвадорларнинг аҳди бу йил баҳорда ҳар 100 совлиқ ҳисобига 120 тадан қўзи топширишдир. Шунга кўра, улар ҳар бош қўйни зоотехника илмига асосланиб парвариш қилишяпти, кўз қорачиғидек асрашяпти. Ўтган йилнинг декабрь ойида ва бу йилнинг январь ойида бирорта ҳам қўй нобуд қилинмаганлиги фикримизнинг далилидир.

Кузда 12 минг гектар ерга экилган дон майса чиқариб қолди. Ҳозир ғалла майсаларини парвариш қилиш қизитиб юборилди. Озуқа базасини янада мустаҳкамлаш мақсадида 470 гектар ерга изень ва шувоқ экилди.

Пастдарғом районидаги «Улус» қоракўлчилик совхози «Каттақўрғон» совхози билан чегарадош. Улусликларнинг имкониятлари беҳиҳоя катта. Уларнинг ер майдонлари «Каттақўрғон» совхозиникига қараганда икки баравар кўп. Улусликларга оқар сув ҳам жуда яқин. Эски Ангор канали шундоққина совхоз марказининг этагидан оқиб ўтади.

Бир вақтлар Иттифоқимизда машҳур бўлган «Улус» совхози негадир кейинги йилларда ўз шуҳратини бир оз пасайтириб юборди. Тўғри, совлиқлардан қўзи олиш, давлатга қоракўл тери топшириш, жун, дон етказиб бериш планлари дуруст бажариляпти. Лекин улусликлар қўшниларига қараганда жуда катта қулайликларга эга бўла туриб, жамоат чорвачилигини ривожлантириш планларини умуман бажармасдан келяптилар. Ўтган йили давлатга сотилган қоракўл терининг даромади қўшниларникига нисбатан анча кам тушди. «Каттақўрғон» совхозида гектаридан 7 центнердан дон олингани ҳолда, улусликлар гектар бошига 5 центнердан ғалла етиштирдилар.

Совхозда ем-хашак жамғариш плани ўтган йили 84 процент бажарилди. Ғалладан кам ҳосил етиштирилганлиги сабабли чорва моллар қишлови учун 894 тонна дон қолдирилди, холос. Бу, қўшни совхоздагига қараганда жуда кам.

«Улус» совхози қорамоллар подасини тўлдириш планини 93,6 процент бажариш билан кифояланиб қолмоқда. Пландаги 960 ўрнига 872 бош сигир бўлишига эришилиб, бу соҳадаги план аранг 91 процент адо этилди. Ўтган йили совлиқлардан кўплаб урғочи қўзи олинганлигига қарамай, совлиқлар туёғи бўйича план 91,2 процент бажарилиб қолди. Чўчқалар подасини тўлдириш плани 60 процент, шу жумладан, урғочи чўчқаларни кўпайтириш топшириғи 58 процент атрофида қолди.

Совхоз раҳбарлари (директори И. Г. Бузик, бошланғич партия ташкилоти секретари А. Алиев ўртоқлар) билан суҳбатлашсангиз, чорвачилик фермаларида чиқим йўқ, деб мақтанишади. Чорва моллар туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш юзасидан тузилган 24-формани кўздан кечирсангиз, ўтган йили 47 бош қорамол, 226 бош чўчқа ва 245 бош қўйнинг нобуд бўлганлигини кўрасиз. Чўчқачилик фермаси бошлиғи Боймирза Бахтиёровнинг ўз ишига совуққонлик билан қараётганлиги совхозга жуда қимматга тушяпти. Чўчқалар подасини тўлдириш плани бажарилмай қолиб кетаётганлиги устига уларнинг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда. Чунки, чўчқалар рацион асосида боқилмайди, зооветеринария кўрикларидан ўтказиб турилмайди.

Бу йил январь анча юмшоқ келди. Лекин қиш қишлигини қилади. Буни совхоз раҳбарлари ҳам тан олишади. Бироқ улар қиш-қировли, изғирин-бўронли кунларга дуруст тайёргарлик кўрмаяптилар. Даставвал, чўпон-чўлиқларга етарли ғамхўрлик кўрсатилмаётир. Кўпгина чорвадорлар иссиқ кийимлар билан таъмин этилмаган. Жамғарилган дағал хашакни майдалаш ва отарларга етказиб бериш иши билан суст шуғулланилмоқда.

Кўриниб турибдики, «Улус» совхозида ишлар қўшнисиникига нисбатан анча ёмон. Буни ҳамма билади. Негадир, совхоз раҳбарлари, ферма мудирлари қўшниларига тақлид қилишга журъат этмайдилар.

«Совет Ўзбекистони»нинг рейди:
М. ЭЛМУРОДОВ,
Каттақўрғонда чиқадиган «Зарафшон» газетаси редакторининг ўринбосари.
Л. ЭРГАШЕВ,
С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Лекторлар семинари

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Қорақалпоғистон область партия комитети икки кунлик семинар ўтказди. Семинарга шаҳар ва районлардаги лекторлар ва пропагандистлар таклиф қилинди.

Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири В. Исломов «Ҳозирги даврда партия пропагандасининг вазифалари ҳақида», область партия комитети лекторлар группасининг бошлиғи Н. Арзымов «Коммунизм ва ишчи партиялар бирлиги ҳақида марксизм-ленинизм», лектор Е. И. Козлова «Лекторлик маҳорати ҳақида» лекция ўқидилар.

Қорақалпоғистон область партия комитети саноат ва транспорт бўлимининг мудири Б. С. Лигачев «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришни иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида», Қорақалпоғистон АССР Давлат план комиссияси раисининг ўринбосари Д. Жумабоев «1966—1970 йилларда Қорақалпоғистон АССР маданияти ва экономикасини ривожлантириш плани ҳақида» доклад ва лекциялар ўқидилар.

Семинарда моҳир лекторлар ўз ҳамкасабаларига тажрибаларини айтиб бердилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

БАРАКА

«Баракали хирмон кўтарилди» деган гапда кенг маъно бор. Аввало, бу, эл бойлиги кўпайди, мамлакат қудрати янада ошди, демакдир. Қолаверса, бу гапнинг замиридан маъмурчилик, фаровонликни англаймиз.

Маълумки, бутун республикамизда бўлгани каби машъал Хоразмда ҳам 1965 йилда ҳар қачонгидан кўп пахта етиштирилди. Ялпи ҳосил 352 минг тоннага, ҳосилдорлик 35 центнерга етди. Бу ҳазилакам кўрсаткич эмас. Рекорд ҳосил туфайли шуҳратга-шуҳрат қўшилди, обрў ошди. Самарали якун ҳақида гапирганимизда, яна бир муҳим омилга — моддий манфаатдорлик ошганлиги ва даромад кўпайганлигига тўхталиб ўтиш ўринлидир.

Центнер ва тонналар билан бирга умумий даромад ҳам, колхозчилар даромади ҳам кўпайди. Яхшиси, рақамлар тили билан гапирайлик.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, область колхозларининг 1965 йилги пул даромади 172,8 миллион сўмни ташкил этади. Бу — 1964 йилдагига нисбатан 56,6 миллион сўм кўпдир. Ҳукуматимизнинг пахтакорлар моддий манфаатдорлигини ошириш ҳақидаги қарори, ялпи ҳосил ошганлиги ва пахтанинг асосий қисми юқори сортларга сотилганлиги даромадни кўпайтиришда ҳал этувчи омиллардан бири бўлди.

Шу нарса қувончлики, колхозчилар иш ҳақи фондининг миқдори 85 миллион сўмдан ошди, яъни 1964 йилдагидан 37,6 миллион сўм кўпайди. Бошқача қилиб айтганда, ҳар бир иш кунининг қиммати анча ошди. Агар таққослайдиган бўлсак, 1964 йилда бир ойда 100 сўм ҳақ олган колхозчининг 1965 йилги ойлик иш ҳақи 161 сўмга тўғри келади.

Ўтган йилги даромаддан бўлинмас фондларга 1964 йилдагига нисбатан 2,5 баравар, колхозчиларнинг марказлашган пенсия фондларига 1,7 баравар кўп маблағ ажратиш кўзда тутилмоқда. Бошқа оборот фондларини тўлдириш учун ажратиладиган маблағ ҳам кўпаяди. Бу фондлар капитал қурилишини кенгайтириш, техника сотиб олиш, ишлаб чиқариш харажатлари, аванслар бериб боришга сарфланади.

Комплекс механизациялаш йўлига ўтган пешқадам хўжаликлар ва бригадаларда кам куч ва маблағ сарфлаб, юқори ҳосил етиштирилганлиги маҳсулот таннархини арзонлатиш ва даромадни кўпайтиришга имкон яратди. Масалан, Ҳазорасп районидаги «Коммуна» колхозида пахтачиликдаги оғир, сермашаққат ишлар машина елкасига юкланган. 3347 тонна пахтанинг 1759 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди. Ҳар центнер пахта етиштиришга 3,4 ишчи-куни сарфланди. Натижада пул даромади ва иш ҳақи фонди анча ошди. Ёки Шовот районидаги «Москва» колхозини мисолга олайлик. Хўжалик етиштирган 5865 тонна ҳосилнинг 2349 тоннаси машиналарда терилди. Шу ҳисобга 46 минг сўм иқтисод қилинди. Пул даромади 1964 йилдаги 1.810 минг сўмдан 1965 йилда 2.792 минг сўмга, иш ҳақи фонди 770 минг сўмдан 1.340 минг сўмга етди.

Шовот районидаги Чкалов номли колхознинг Зариф Раматов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси 80 гектар майдоннинг гектаридан 47 центнердан ҳосил олди. 376 тонна пахтанинг 315 тоннаси машинада терилди. Бир ишчи-кунининг қиммати 5 сўм 94 тийинни ташкил этди. Янгиариқ районидаги Аваз Ўтар номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Искандар Юсупов, «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Тўра Раҳимов ўртоқлар бошлиқ бригадалари гектаридан 60 центнердан ортиқ пахта етиштирдилар. Бу бригада аъзоларининг ойлик иш ҳақи 180 сўмдан кўпроқни ташкил этади.

Юқоридаги мисолларни шунинг учун келтиряпмизки, даромадни етиштирилган ҳосил миқдорига қараб тўғри тақсимлаш ниҳоятда муҳимдир. Кўп, арзон ва юқори сифатли ҳосил етиштирган бригадаларнинг аъзолари ўз меҳнатлари самараларидан баҳраманд бўлишлари керак.

Даромадни ички хўжалик ҳисоби асосида тўғри тақсимлаш соҳасида бухгалтер ва экономист ходимлар устига катта масъулият юклангандир. Колхозчиларга иш ҳақи ва қўшимча ҳақ уч асосий кўрсаткич бўйича белгиланади: планларни бажарганлик учун; планларни ошириб бажарганлик учун ва харажатларни тежаганлик учун. Бу тартиб барча хўжаликларда қоидага мувофиқ равишда амалга оширилиши лозим.

Колхозларда йиллик ҳисоботлар тузилгач, уни колхозчиларнинг ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишларида муҳокама қилиш ҳамда тасдиқлаш, бу йиғилишларда барча колхозчиларнинг тўла иштирокини таъминлаш зарур.

Даромад тақсимотини тўғри ўтказиш колхозчиларнинг меҳнатини муносиб қадрлаш, моддий ва маданий турмушини яхшилаш имконини беради, уларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга, 1966 йил вазифаларини амалга оширишда ғайрат ва ташаббус кўрсатишга руҳлантиради.

Ш. ВАИСОВ,
Хоразм область қишлоқ хўжалик бошқармаси колхоз-ташкилий бўлимининг бош инспектори.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

Охунбобоев. Охунбобоев номли колхоз азаматлари 1966 йилни пахтачиликда янги зафарлар йилига айлантириш йўлида фидокорона меҳнат қилаётирлар. Мавжуд 1240 гектар ер куздаёқ сифатли шудгорлаб қўйилди.

А. ТУХТАСИНОВ.

Вобкент. Ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга етказиш Куйбишев номли колхоз пахтакорларининг айни муддаоси. Улар шу мақсадда қишки тадбирларни изчиллик билан амалга ошираётирлар. Хўжаликда маҳаллий ўғит жамғариш давом эттирилмоқда.

Б. ҚУТЛИЕВ.

Қува. «Пахта учун» колхози механизаторлари қишлоқ хўжалик машиналарини кўкламга барвақт тахт қилиш учун курашмоқдалар. Ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаётган меҳнатсевар ремонтчилар 11 ҳайдов ва 20 та чопиқ тракторини барвақт ва сифатли ремонт қилдилар.

Ш. САЙДУМАРОВ.

Суратда: ака-ука Учқун Раҳмон билан Дадахон Сулаймонов.

А. Тўраев фотоси.

ЯРИМ АСРЛИК ҲИЖРОНДАН СЎНГ

АЙРИЛИҚ

Куни кеча Наманган шаҳридан қайтдим. Меҳмондўст шаҳарнинг обод, кишини ўзига маҳлиё қиладиган дам олиш ва истироҳат боғидаги чойхонада ўтирардим. Нуроний ота билан суҳбатлашиб қолдим. Ота менинг Тошкентдан келганлигимни, касбимни эшитиб, Учқун Раҳмон омонми, деб қолди. Кекса матбуот ходими, ҳозир А. Н. Островский номидаги пионерлар саройида ишлаб турган Учқун аканинг сиҳат-саломат юрганликларини, ўтган йили Тошкент театр ва санъатшунослик институтини битириб режиссёр бўлиб чиққанликларини, яқинда «Ўзбекфильм» ишлаган «Наташахоним» бадиий фильмида қатнашганликларини айтдим. Чуқур ўйга ботган ота, соқолларини силаб анчагача жим қолди. Кўриниб турибдики, у Учқун акалар оиласига оид нималарнидир хотирларди. Мен ҳам у кишининг хаёлини бузмай, сукут сақлаб ўтиравердим. Ниҳоят, жуда соз, деди-да, совуб қолган чойни хўплаб, шундай воқеани айтиб берди.

— Биласизми, болам, кишининг кўнглига келган нарса бўлмай қолмайди-да. Илгари бундай чойхона қаерда эдию бафуржа ўтириш қаёқда эди. Азондан шомгача бола-чақанинг ғамида тинмасдик. Мен Сулаймон билан қадрдон эдим. Қадимги Ҳожибой совунгар, янглишмасам ҳозирги Шарқ маҳалласида турардик.

Сулаймон ким деб сўрамоқчи бўлиб оғамни жуфтлаган эдим, кексанинг ўзи айтиб қолди.

— Сулаймон, Учқуннинг асил отаси.

Нега бўлмаса ҳозир Учқун аканинг фамилияси Раҳмонов, сўрамоқчи бўлиб кўнглимга тугиб қўяман.

— Шундай ўғлим, бир фожиа бўлиб, уларнинг оиласи тариқдай ҳар ёққа сочилиб кетган, билмайман, ҳозир борми-йўқми Учқуннинг Дадахон, Офтобхон деган ака-опалари ҳам бўлган.

Сулаймон кулолчилик қиларди. Қоронғи, зах устахонаси бор эди. Бир маҳал хотини бетоб бўлиб қолди. Сўрагани чиқдим.

— Умри узоқ бўлсин-да! Кўнглим жуда ғаш. Тушимда хом гўшт кўриб юрибман, — деди у кўзидан шашқатор ёш оқиб.

— Нима қилган ўзи? — сўрадим.

— Кўзи ёрийдиган. Оёқлари харидай шишиб кетган. Табибнинг дориси кор қилмаяпти. Сақлаб қолишнинг иложи бор экан-ку, иложини қилолмаяпмиз.

— У нима экан!

— Шаҳар гузарида бир рус доктори бор экан. Шунга кўрсатиш қолди. Ўзингизга маълум камдастроқмиз...

Ўша куни кечқурун беш-олти дардкаш кишилар тўпланишиб, пул йиғишдик. Эртаси келсам, аёлнинг кўзи ёрибди-ю, оламдан ўтибди.

Йўқчилик устига бу воқеа Сулаймонни жуда еб қўйди. Ёш гўдакни шу маҳаллалик Абдураҳмон ака олиб кетди. Унинг рафиқаси Баҳри олтин аёл эди. Болани Эгамберди деб аташди. Учқун унинг кейинги оти. Билмадим, нега ўзгартирган.

Қисқаси ўғлим, сал ўтмай, Сулаймон ҳам Абдураҳмон билан Баҳри ҳам бандаликни бажо келтиришди.

Болалар ота-онасиз, бош панасиз қолди.

Яқинда Учқун келиб кетди. Акасини, опасини сўради. Ҳеч қайсимиз билолмадик.

Шундай, золимнинг замони болани отадан, камбағални ҳаётдан ажратадиган бир бало эди.

ДАВР МЕҲРИ

Бевақт ўлим, бахтсиз ҳодисалар даври давом этганда Эгамберди ҳам, Дадахон ҳам Офтобхон сингари кўчаларда оч-ялонғоч қолиб, касалга чалиниб ёруғ жаҳон билан видолашган бўлармиди.

Гўдакларнинг бахтига Совет ҳокимияти қарор топди. Янги ҳур давр болаларни бағрига босди. Улар болалар уйларининг мураббийлари хизматида она-Ватан меҳрини симириб ўсиб улғайдилар. Ўқиб, турли касб эгалари бўлиб етишдилар. Аммо Эгамберди билан Дадахон бошқа-бошқа болалар уйида таълим олади. Бир-бирларидан бехабар катта бўладилар. Ўз ҳаётларида турли мураббийлардан таълим-тарбия оладилар.

Биз Тошкентда Учқун Раҳмон билан учрашиб, номи нега ўзгариб кетганлигини, ҳаёт йўли қандай бўлганлигини сўрадик.

ҚУВОНЧ

— Эс-эс биламан, — деди Учқун ака, — 6-7 ёшдалигимда мени Наманган шаҳрида очилган интернатга беришди. Сўнг биринчи босқич мактабга кириб, ўқий бошладим. 5-6 синфдалигимда тил-адабиёт ўқитувчимиз, ҳозир Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати Раззоқ Ҳамроев менга «Сен санъат, адабиётга жуда қизиқаркансан. Ўзинг ҳам оловсан, сенинг отинг Эгамберди эмас, Учқун бўлиши керак» деди. Шу-шу бўлди-ю, ўртоқларим Учқун деб чақирадиган бўлишди. Раҳмон эса асраб олган отамнинг номи.

1930 йилда Тошкент ёш томошабинлар театрига шогирд-актёр бўлиб кирдим. Шу-шу тошкентлик бўлиб қолдим.

Йиллар ўтиб, Наманганга бордим. У ерда отам акам ҳақида хабар топдим. Аммо, қаерда улар?

1963 йил куз пайти эди. Бир ўртоғим билан Тошкентнинг Ўрда майдонидан борардим. Ёнимиздан милиционер формасида бўйи-басти, юзи менга ўхшаш бир киши тез-тез юриб ўтиб кетди. Ҳамроҳим менга: «Учқун ака, ана у киши сизнинг акангиз эмасмикан?» деди.

Шу-шу акам ҳақидаги ўйларим менга яна тинчлик бермай қўйди. Таниш-билиш ўртоқлардан, ташкилотлардан сўраб маслаҳатлар олдим. Шу йил январь ойининг ўрталарида милиция бўлимида ишлайдиган майор дўстимнинг ёнига бордим, унга воқеани тушунтирдим. Милиция формасидаги кўрган кишимни ҳам айтдим. У мени Тошкент шаҳар милицияси бошқармасига бошлади. Мен эшикда турдим, у кадрлар бўлимига кириб кетди. Мен ҳаяжонланардим. «Зора ўша киши акам бўлса!» такрорлардим. Мана эшик очилди. Майор Утқиров қўлида бир варақ қоғоз билан чиқди.

— Қани суюнчини чўзаверинг, Учқун ака, — деди у. — кўрганингиз акангиз экан.

Ҳам куламан, ҳам йиғлайман...

— 1912 йилда Наманган шаҳрида туғилган. Оти Дадахон, отасининг оти Сулаймон ака. Ўзи Наманган шаҳридаги биринчи интернатда ўсган. У оилада бош ўғил бўлган, иккинчиси 1915 йилда туғилган Офтобхон номли қизча бўлган. Лекин у 8 ёшида вафот этган экан. Акангиз старшина эканлар ҳозир!

Нима дейишни билмай қолдим. Қувонч ҳам кишини гапиртирмай қўяркан.

— Учқун ака, агар мен сизга акангизни ҳозироқ кўрсатсам нима дейсиз! — деди сукунатни бузиб дўстим.

— Нималар деяпсиз, ростданми, ёки ҳазиллашяпсизми?

Шундай қилиб ярим асрлик ҳижрондан сўнг ака-укалар топишдик. Халқимизнинг тоғ-тоғ билан учрашмайди, аммо одам-одам билан албатта учрашади, деганича бор экан.

Фрунзе район, Фигурная кўча, Фигурний проезд 32-уйда яшаётган Учқун ака билан, Октябрь район, Хуршид кўча, 12-тупик, 6-уйда турган Дадахон аканинг топишганини эшитганлар хурсанд бўлишди. Овсинлар Муҳтарам Раҳмонова билан Хайрихон Сулаймоноваларнинг, ўғил-қизларнинг ҳам қувончи чексиз.

Ҳозир оға-инилар учрашув тўйини ўтказиш тараддудида.

Расул РАҲМОНОВ.

материалларнинг мустаҳкам, қулай, фойдали йўлдоши бўлиб қолади. Ҳамма гап ғиштни пишириш, ташиш, териш методларида қолган. Иллат шундаки, сўнгги вақтларда республикадаги ғишт заводлари ривожланмади, уларнинг хом ашё базаси тўлдирилмади, ишлаб чиқариш устидан дуруст контроллик ўрнатилмади.

Беш йилликнинг дастлабки йилидаёқ биз ғишт пиширишни 200 миллион дона кўпайтиришимиз мумкин. 1970 йилгача эса, бу тармоқда ишлаб чиқариш ҳажми деярли икки баравар кўпайтирилади. Бир қанча заводларда кўп меҳнат талаб қиладиган ҳалқасимон хумдонлар ўрнига тоннелсимон хумдонлар барпо этилади. Бундай хумдонлар сёрунумли бўлиб, ғишт пиширишни машиналаштиришга имкон беради. Турли типдаги, эскириб қолган ускуналар ўрнини замонавий машина комплекслари эгаллайди. Масалан, Ленинград заводидан ғиштни транспортёрдан олиб, сушилкага тахловчи механизмнинг намунаси сотиб олинди. Шу намунага қараб ясалган икки механизм Қувасой ва Самарқанд заводларига ўрнатилади. Тошкент ремонт-механика заводида ғишт терувчи яна учта механизм ясалмоқда. Бу механизмларнинг ҳар бири саккиз ишчи қўлда бажарадиган ишни қилади.

— Сиз миқдор ўсиш ҳақида гапирдингиз. 1970 йилги ғиштнинг 1965 йилги ғиштдан фарқи бўладими?

— Акс ҳолда, бу тармоқни ривожлантириб юришнинг ҳожати йўқ эди. Ғишт заводларининг коллективлари 1966 йилдаёқ бинокорларнинг раҳматини эшитишга интилмоқдалар. «50» маркали ғишт ишлаб чиқариш минимум даражасига — салкам бир процентга келтирилади, 1967 йилда эса бу ғишт рўйхатдан батамом чиқариб ташланади.

Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасидаги умумий тадбирлар маҳсулотларнинг пишиқлигини оширишга, ташқи кўринишини яхшилашга ёрдам беради. Бир қанча ҳолларда махсус чоралар кўриш, жумладан, ғишт қуйиладиган лой сифатини яхшилаш учун бошқа ёқлардан тупроқ келтириш лозим бўлади. Афсуски, ғишт сифатини оширишга бўладиган жамоат харажатлари ва шунинг натижасида олинадиган фойда нарх рўйхатларида тўлиқ ҳисобга олинмаяпти. Ўзбекистон ССР Госплани ғишт нархларига тузатишлар киритса яхши бўлур эди. Оқибатда ғишт сифатининг ошишига қараб рентабеллилик ҳам ошган бўлур эди.

Тошкентдаги 3-заводда сирти ҳар хил рангда бўлган махсус ғишт ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда. Бухоро, Олмалиқ, Нукусда цемент аралаштирилган аглопоритдан ғишт блоклари ишлаб чиқаришни, Қорақалпоғистон, Хоразм ва бошқа областлардаги бир қанча корхоналарда йирик силикат блоклар тайёрлашни ўзлаштириш мўлжаллаб қўйилди.

— Сиз янги заводларни жойлаштириш тўғрисида гапирдингиз. Бинокорлик материаллари саноати географиясига қандай тузатишлар киритилади?

— Бизнинг саноатимиз, шу жумладан янги тармоқлар ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш планларига мувофиқ равишда ва маҳаллий имкониятларни ҳисобга олган ҳолда тараққий эттирилмоқда. Амударё этакларида, Фарғона водийсида, республиканинг жанубида ва йирик саноат, уй-жой, қишлоқ хўжалик объектлари қуриш мўлжалланган бошқа районларда турли материаллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш назарда тутилади. Бу эса, бошқарув структурасига ҳам таъсир кўрсатиши мумкин. Масалан, Қорақалпоғистонда ишлаб чиқариш бирлашмаси тузиш масаласи кўриб чиқилмоқда.

Маҳаллий эҳтиёжларни қондириши лозим бўлган корхоналар билан бир қаторда бутун Ўзбекистонга ва мамлакатнинг бошқа районларига янги материаллар етказиб берувчи йирик ихтисослаштирилган заводлар барпо этилади. Шуниси характерлики, Ангреннинг хом ашё, энергетика, сув ресурсларидан фойдаланилади. Каолиндан амалда фойдаланиш соҳасида дастлабки қадам қўйилиб, шу қимматли хом ашёни сараловчи тажриба фабрикаси қурилди. Унинг ёнида керамика комбинатининг дастлабки цехлари қад кўтарди. Йилига 14 минг тонна қувур ишлаб чиқарадиган қувватлар тахт қилиб қўйилди. Бу рақам йил охиригача икки ҳисса кўпайтирилади. Бу ерда полга териладиган 650 минг квадрат метр плитка, бир миллион квадрат метр гиламсимон ранг-баранг қоплама плитка, кўплаб бинокорлик ва санитария-техника чиннси, кислотага чидамли буюмлар ҳам ишлаб чиқарилади.

Томга ёпиладиган юмшоқ материал, изоляцион ва бошқа материаллар етказиб берувчи Поп посёлкаси йирик саноат маркази бўлиб қолади. Оҳангаронда цемент, шифер, чўян буюмлар ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Гранит, мармар ва Ўзбекистон тоғларида сероб бўлган бошқа хил тошларнинг ғоят катта запаслари ишга солиб юборилади.

— Янги корхоналар учун кадрлар қандай тайёрланади?

— Биз Тошкентда инженер-техник ходимларнинг ва етакчи касбдаги ишчиларнинг малакасини ошириш курслари очишни мўлжаллаб турибмиз. Курс тингловчилари техника билимларини ўрганиш билан бир қаторда фан ютуқлари билан, ишлаб чиқариш экономикаси билан танишадилар, кредитлардан фойдаланиш, коллективнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида бир қанча конкрет тавсиялар оладилар. Қувасой, Самарқанд, Оҳангаронда техника билим юртлари ташкил қилинмоқда. Республика корхоналари ўртасида, шунингдек Ўзбекистон мутахассислари билан Москва, Ленинград, Украина, Белоруссия, Латвия, Эстония ва бошқа республикаларнинг мутахассислари ўртасида илғор тажрибаларни айирбошлаш кўлами кенгайтирилмоқда.

Партия, ҳукумат бинокорлик материаллари саноатини ривожлантиришга жуда катта эътибор бермоқдалар. Бу ишга кўплаб маблағ сарфланмоқда. Индустриянинг мана шу тармоғида меҳнат қилаётган барча кишиларнинг бурчи — ғайрат билан ишлаб, қурилишларни сифатли материаллар билан етарли миқдорда таъминлаб қўйишдан иборат. Бинобарин, бинокорлик материалларини етказиб берувчилар КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақада дастлабки ютуқларни қўлга киритажаклар.

Халқаро ОБЗОР

ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИ РУҲИДА

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Ҳиндистон пойтахтининг кўчалари ва майдонлари ҳозир ўзининг тинчлик вақтида бўлган одатдаги қиёфасига кириб бормоқда. Ҳиндистон — Покистон қуролли можароси кескинлашган даврда ҳарбий даъватлар ёзилиб, осиб қўйилган плакатлар ва транспарантлар олиб ташланиб, уларнинг ўрнига Покистон билан муносабатларни нормаллаштиришга ва икки мамлакат халқлари ўртасида дўстликни Тошкент Декларацияси руҳида мустаҳкамлашга чақирувчи плакатлар ва шиорлар осиб қўйилмоқда. Кинотеатрларнинг экранларида уруш хроникаси ўрнига ҳар иккала томоннинг дўстона муносабатлар ўрнатиш йўлида сарфлаётган куч ва ғайратларини ҳикоя қилиб берувчи ҳужжатли фильмлар кўрсатилмоқда. Маҳаллий матбуот ва радио ўзининг шарҳлари ва эшиттиришларида Ҳиндистон — Покистон муносабатларини тезроқ нормаллаштириш Тошкентдаги учрашувда эришилган натижаларни тобора кўпайтириш керак, деган фикрларни айтмоқда.

Қуролли можаро вақтида асир қилиб олинган учувчиларни 22 январда Ҳиндистон ва Покистон вакиллари Деҳлидаги Палам аэропортида бир-бирларига топширдилар. Покистон армиясининг қўмондони генерал М. Мусо бошчилигидаги Покистон ҳарбий делегациясини Ҳиндистон армияси штабининг бошлиғи генерал Ж. Н. Чоудхури билан ҳар иккала томон қўшинларини ўз чегараларига қайтариб олиб кетишга тааллуқли масалаларни муҳокама қилмоқ учун Деҳлига олиб келган самолётнинг ўзи Покистон асир қилиб олган ҳинд учувчиларини ҳам шу ерга олиб келди.

ИНДИРА ТАНИКЕЕВАНИНГ ИНДИРА ГАНДИГА ХАТИ

ФРУНЗЕ, 22 январь. (ТАСС). «Буюк Ҳиндистон Бош Министри каби юксак лавозимга сайланишингиз муносабати билан сизни зўр хурсандчилик ва ифтихор билан табриклаймиз ва янги энг масъулиятли давлат лавозимида сизга янада катта муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, дўст ҳинд халқининг эса мавж уриб юксалишини чин кўнглимиздан тилаймиз!». Бу хат Фрунзедан Деҳлига юборилди. Бу хатни Қирғизистон пойтахтининг ёш граждани Индира Таникеева ва унинг ота-оналари Индира Гандига йўлладилар...

Бу хатнинг тарихи диққатга сазовордир. Бундан ўн йил муқаддам ёш эр-хотин Нодира ва Муртабек Таникеевлар қиз кўрдилар. Бу воқеа Жавоҳарлаъл Неру ва унинг қизи Индира Ганди Совет Иттифоқига келган пайтга тўғри келди. Врач Таникеевлар Ҳиндистоннинг таниқли жамоат арбоби Индира Гандига телеграмма юбориб, тўнғич қизларини унинг номи билан аташни истаганликларини билдирдилар. И. Ганди ўз фотосуратини юборди. У, ёш эр-хотиннинг ниятидан ғоят мамнун бўлганлигини хабар қилди ва узоқ қирғизистонлик чақалоқ Индирага бахт-саодат тилади.

Ҳозир Фрунзенинг ёш граждани Индира ўн ёшга кирди. У учинчи синфда аъло баҳо билан ўқимоқда. Индиранинг музикага ҳаваси катта. Индира шулар тўғрисида Ҳиндистонга хат ёзиб юборди.

ҲИНДИСТОН ВА ПОКИСТОН ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Ҳиндистоннинг ПТИ агентлиги хабар беради: 22 январда бу ерда Покистон армиясининг қўмондони генерал Мусо ва Ҳиндистон армияси штабининг бошлиғи генерал Чоудхури учрашдилар. Бу учрашувда Тошкент Декларациясининг қарорларига мувофиқ, ҳар иккала томоннинг қўшинларини олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Учрашув вақтида қўшинларни олиб чиқиб кетиш юзасидан ўзаро келишилган план ишлаб чиқилди. Расмий вакил Деҳлида қуйидагиларни айтди: «Бу битим Ғарбий секторда, шунингдек Шарқий секторда кескинликни юмшатишни ҳам кўзда тутади». Вакилнинг айтишича, Покистон армия қўмондони ва Ҳиндистон армияси штабининг бошлиғи февраль ойида Покистон территориясида яна учрашадилар.

ҲИНДИСТОННИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ЛОНДОН, 24 январь. (ТАСС). Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди бугун эрталаб янги министрлар кабинетининг рўйхатини Ҳиндистон президенти С. Радхакришнанга топширди, деб хабар беради Рейтер агентлигининг мухбири Деҳлидан.

Кабинетнинг асосий составига ўзгартишлар киритилгани йўқ. Ташқи ишлар министри лавозимини яна С. Сингх, ички ишлар министри лавозимини Г. Нанда эгаллади, мудофаа министри қилиб яна Я. Чаван, молия министри қилиб эса С. Чоудхури тайинланди.

Планлаштириш министри лавозимни эгаллаган А. Мехта билан юстиция ва социал таъминот министри қилиб тайинланган Г. Патхак кабинет составига кирдилар. Г. Патхак истеъфога чиқиб кетган А. Сена ўрнини эгаллади.

Ҳиндистоннинг янги ҳукумати бугуноқ қасамёд қилдирилади.

ИОКОСУКАДА МИТИНГ

ТОКИО. Японияддаги Иокосука портида якшанба куни олти мингга яқин меҳнаткаш бу шаҳар Америка атом флотининг базасига айлантирилаётганлигига қарши норозилик митинги ўтказдилар.

Митингда хитобнома қабул қилинди.

Митинг қатнашчилари митингдан сўнг шаҳар кўчаларида ва Америка ҳарбий-денгиз базасининг дарвозаси олдида оммавий намойиш ўтказдилар.

ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯДА бундай манзарани тез-тез кўриш мумкин. Америка Вьетнамда олиб бораётган урушга қарши норозилик намойиши қатнашчиларини полиция қамоққа олмоқда. Франкфурт-Майн шаҳридан бўлган бу қиз кўтариб олган плакатда «Вьетнамга ҳеч қандай бомба ташланмасин» деб ёзилган.

Сурат «Цайт им бильд» (ГДР) журналидан олинди. (ТАСС фотохроникаси).

ИРҚЧИ АВТОМАТ

Машинанинг ирқий қарашлари бўлиши мумкинми? Ҳа, Америкада бўлиши мумкин экан. «Нью-Йорк таймс» газетаси ана шундай машина тўғрисида ҳикоя қилади. «Жанубдаги компания» (газета қайси компания эканлигини аниқ айтмайди) ишга кирмоқчи бўлганларнинг аризаларини кўриб чиқиш учун ўрнатган электрон-ҳисоблаш машинаси ана шундай экан. Компания маъмуриятининг айтишича, ишга қабул қилишда объектив бўлиш ва компаниянинг ирқчиликда айбланмаслиги учун машина ўрнатган эканлар.

Аммо электрон машина объектив бўлиб чиқмади. У бирорта ҳам негрни заводда ишлаш учун лаёқатли деб топмади.

Ишга қабул қилишдан бош тортишлар негр ташкилотларида норозилик туғдирди. Вашингтонга шикоятлар туша бошлади. У ердагилар ғалати машина билан қизиқиб қолишди. Машинанинг ғалати ҳаракатларини текшириш учун заводга махсус комиссия келди. «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишича, компания чиновниклари «кадрлар бўлими ходимларининг субъектив қарашлари машинанинг қарорига таъсир этмаслигини исботлаш учун» комиссия аъзоларига машинанинг карточка ва ленталарини, электрон схемалари ва турли қисмларини кўрсатганлар.

Вашингтон юборган комиссиянинг яхши ишлаганини тан олиш керак: комиссия машинанинг ғалати ҳаракатлари сабабини аниқлади. Маълум бўлишича, электрон-ҳисоблаш машинасини ясаш вақтида ишга кирувчиларга ирқчиларча муносабатда бўлиш программалаштириб қўйилган экан. «Нью-Йорк таймс»нинг ёзишича, программачи «ўзининг ирқий қарашларини онгли равишда машинага программалаштириб қўйган бўлиши мумкин».

Машҳур Америка фантаст ёзувчиси Рэй Брэдберининг «Фаренгейт бўйича 451 даража» деган китобида терговчи машиналар тасвирланган. Ирқчи корчалонлар фантаст ёзувчидан ҳам ўзиб кетишди.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ»ДАН).

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

УЧИНЧИ БОШ МИНИСТР

Ҳиндистондаги ПТИ информация агентлигининг хабар беришича, Индира Ганди бошчилигидаги Ҳиндистоннинг янги ҳукумати Душанба куни республика Президентига қасамёд қилади. Бу тантанали маросим Ҳиндистоннинг янги Бош Министри билан унинг ҳукумати ўз фаолиятини бошлаб юборганлигидан расмий равишда дарак беради.

Жавоҳарлаъл Неруннинг қизи Индира Ганди марҳум Лаъл Баҳодир Шастрининг ўрнини эгаллайди, деган хабар фақат Ҳиндистоннинг ўзида эмас, балки унинг ташқарисида ҳам катта шов-шув туғдирди. Индира Ганди ҳинд халқи миллий озодлик ҳаракатининг актив қатнашчиси, ўз отаси, Ҳиндистоннинг буюк раҳбари Жавоҳарлаъл Нерунинг энг яқин сафдоши сифатида кенг шуҳрат таратган. 21 ёшлик чоғидаёқ у, Ҳиндистон миллий конгресси партиясига аъзо бўлиб кирган, неча марталаб Британия мустамлакачиларининг репрессияларига дучор бўлган, турмаларда ўтириб чиққан. Ҳиндистон мустақил давлат бўлиб қолгач, Индира Ганди сиёсий ишларда ва давлат ишларида актив қатнаша бошлади. У, Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг президенти бўлди, отасининг вафотидан кейин эса Лаъл Баҳодир Шастри ҳукуматида информация ва радиоэшиттириш министри бўлиб ишлади.

Индира Гандини совет кишилари ҳам яхши биладилар. У бизнинг мамлакатимизда неча марталаб бўлган ва Совет Иттифоқида Ҳиндистоннинг таниқли сиёсий ва давлат арбоби сифатида, мамлакатимизнинг дўсти сифатида катта ҳурмат қозонган.

Индира Ганди Бош Министр лавозимини эгаллашидан аввал Ҳиндистон миллий конгресси партияси ичида қаттиқ сиёсий кураш кетди. Шастрининг тўсатдан вафот қилганлиги бу партиядаги ўнг унсурларни жонлантириб юборди, улар ўз номзодларини ҳокимият тепасига чиқариб қўйишга уриниб кўрдилар. Шу мақсадда улар Ҳиндистондаги ва чет эллардаги йирик капитал билан алоқа боғлаган арбоб, собиқ молия министри Морарджи Десай атрофига бирлашдилар. Маълумки, Жавоҳарлаъл Неру вафот этган вақтдаёқ Десай Бош министр лавозимини эгаллашга уриниб кўрган, лекин Ҳиндистон миллий конгрессида кўпчилик томонидан қўллаб-қувватланмагач, Лаъл Баҳодир Шастри фойдасига ўз номзодини қайтариб олишга мажбур бўлган эди.

Бироқ, партия раҳбарлигига чиқиб олиш, давлат идорасининг жиловини ўз гумаштасининг қўлига олиб бериш учун Десай билан унинг тарафдорлари бу гал тағин ҳам кўпроқ куч-ғайрат сарфладилар. Традицияга кўра, Ҳиндистон миллий конгресси парламент группасининг раҳбари Бош министр лавозимини ҳам эгаллайди. Десай парламент группасининг раҳбарлиги лавозимига кўрсатилган ўз номзодини сўнгги дамларгача қайтариб олмади. Мамлакатни идора қилувчи Ҳиндистон миллий конгресси партиясидан сайланган парламент депутатлари ё Индира Гандини, ё бўлмаса Морарджи Десайни танлаб олишлари керак эди. Деҳлида саккиз кунгача ана шу партиянинг етакчи арбоблари ўртасида кўпдан-кўп маслаҳатлар ва музокаралар олиб борилди. Конгресс раҳбарларининг кўпчилиги, шу жумладан марказий ҳукуматнинг кўпгина министрлари билан штатларнинг бош министрлари Индира Гандини қўллаб-қувватлаётганликлари тез орада равшан бўлиб қолди. 19 январда Ҳиндистон парламентининг тўгарак залида ана шу сиёсий жангнинг ҳал қилувчи даврасии бўлиб ўтди. Овоз беришда қатнашган 526 депутатдан 355 киши Индира Ганди номзодини ёқлаб овоз берди. Морарджи Десай 169 овоз олди.

Индира Ганди Ҳиндистон миллий конгресси парламент группасининг раҳбари қилиб сайланганлиги мамлакатнинг кенг сиёсий ва жамоат доираларида зўр хурсандчилик билан кутиб олинди. Деҳлида чиқадиган «Стейтсмен» газетасининг ёзишича, «конгресс парламент группаси раҳбарининг сайланиши ҳали ҳеч қачон бундай шоду ҳуррамлик билан кутиб олинмаган эди». Ҳукмрон партиянинг кўпгина намояндалари бир ёқда турсин, ҳатто бошқа кўпгина партиялар ва жамоат ташкилотлари ҳам Индира Ганди Ҳиндистон Бош Министри қилиб тайинланганлигини астойдил табрикламоқдалар. Индира Гандининг дастлабки баёнотлариёқ шундан далолат бериб турибдики, яъни, мустақил Ҳиндистон тарихидаги учинчи Бош Министр ўзининг атоқли ўтмишдошлари бўлган Жавоҳарлаъл Неру билан Лаъл Баҳодир Шастри йўлидан бориш ниятидадир. Индира Ганди тарихий Тошкент Декларациясини маъқуллаётганлигини айтиб, ўз ҳукумати шу Декларацияни бажариш ниятида эканлигини таъкидлади. «Отам сингари мен ҳам, — деди Индира Ганди, — ўзимни ҳамиша миллатнинг хизматкори деб билиб келдим. Махатма Ганди, Жавоҳарлаъл Неру ва Лаъл Баҳодир Шастри халқимизга истиқбол йўлини кўрсатиб бердилар. Мен ҳам ана шу йўлдан бориш ниятидаман».

РОДЕЗИЯ ТАНГЛИГИ

Родезиядаги ирқчи исёнчилар ҳокимиятни зўрлик билан босиб олиб, шу тариқа Африка жанубида ўткир халқаро танглик вужудга келганига икки ярим ой бўлди. Солсберидаги оқ танли келгиндиларнинг исёни Африкадаги қўшни мамлакатлар учун ҳам, шунингдек Англия учун ҳам бир қанча иқтисодий ва сиёсий проблемалар вужудга келтирди. Бироқ, бу танглики бартараф этиш кўп жиҳатдан Англияга боғлиқдир, Африкадагилар Англия ирқчилар исёнини бостириш учун кескин чоралар кўриши мумкин ва керак, деб ҳисобламоқдалар.

Шу сабабдан, Замбия билан Африкадаги бошқа давлатлар Смит режимини ағдариб ташлаш учун ўзининг қуролли кучларидан фойдаланишни Лондондан талаб қилдилар. Британия миллатлар ҳамдўстлигининг яқинда Нигерия пойтахти Лагосда бўлиб ўтган конференциясида Африкадаги бир қанча мамлакатларнинг вакиллари Англия Бош Министри Вильсондан Родезия ирқчиларига қарши куч ишлатишни талаб этдилар. Бироқ, Англия дипломатияси бу конференцияда Родезиядаги ғайри қонуний режимни тугатиш учун таъсирчан чоралар кўриш ҳақида ўз зиммасига бирон бир мажбуриятлар олишдан қутулиб қолишга муваффақ бўлди.

Айни бир маҳалда Африка мамлакатларининг талабларидан Англия батамом юз ўгира олмаслигини Лондондагилар тушуниб турибдилар. Акс ҳолда, Англия фақат Африкадаги ўз позицияларинигина эмас, балки Британия ҳамдўстлигининг ҳаёт-мамотини ҳам зарбага тутиб берган бўлур эди. Родезия проблемаси Британия ҳамдўстлиги учун бир ечилмас чистон бўлиб қолди. Лейбористлар ҳукумати Жанубий Родезияга нисбатан иқтисодий чоралар кўришга мажбур бўлди. Лондон банкларида сақланаётган Родезия сармояларига банди солиб қўйилганлиги ҳам, Родезияга нефть етказиб бериш ман этилганлиги ҳам, ана шу мамлакатдан Англияга тамаки экспорт қилиш тақиқлаб қўйилганлиги ҳам Смит режимининг иқтисодий аҳволини маълум даражада қийинлаштириб қўйди.

Лекин Англиянинг иқтисодий чоралари фақат Родезиянинг ўзига эмас, айни маҳалда унга қўшни бўлган Африка мамлакатларига, аввало, Замбияга теккан таёқ бўлиб чиқди. Чунки Замбиянинг хўжалиги Жанубий Родезия хўжалиги билан узвий равишда боғлангандир. Ян Смит Замбияга нефть беришни тўхтатиб қўйди ва ана шу мамлакатга етказиб берилаётган Родезия кўмири учун жуда катта пошлиналар жорий этди. Родезия, шунингдек ўз территориясидаги Кариб ГЭСидан Замбияга электроэнергия беришни тўхтатиб қўйиш ҳақида пўписа қилмоқда.

Бироқ, Лондондагилар Англиянинг иқтисодий чоралари таъсири остида Жанубий Родезиянинг экономикаси емирилиб кетади, деган важларни кўрсатиб, ҳақиқий аҳволга эътиборсизлик билан қарамоқдалар. Британия арбоблари Смит режимининг қулашига кўп қолгани йўқ, деб оғиз кўпиртирмоқдалар. Аммо, ҳақиқий аҳвол бундай даъволарни чиппакка чиқармоқда. Маълум иқтисодий қийинчиликлар юз берганига қарамай, ирқчилар таслим бўлишни ҳаёлига ҳам келтиргани йўқ. Яқинда Смит Англиянинг иқтисодий чоралари Лондон кутган самарани бермайди, деб очиқ айтиб қўйди. Ирқчилар Родезияга нефть маҳсулотлари етказиб бериш йўлига солиб қўйилган ғовдан муваффақият билан ошиб ўтмоқдалар. «Қаердан ва қанча нефть олаётганимизни аниқ айтмоқчи эмасман, — деди Смит. — Лекин тақиқлаш чораси жорий этилганидан бери Родезияга нефть келиб турибди ва кела беради». Нефть келаётган бу манбалар қаердалиги яхши маълум. Ғарбнинг, шу жумладан Англиянинг кўпгина нефть компаниялари Англиянинг қамалини четлаб ўтиб, Жанубий Родезия учун мўлжалланган нефтни Мозамбикдаги Бейра портига келтириб беришни давом эттирмоқдалар. Бейра нефть монополияларининг вакиллари билан ғиж-ғиж тўлиб кетган, деб хабар қилади Рейтер агентлиги.

Боши-учи йўқ ғалати иш бўляпти. Бундай қараганда, Англия Родезия муаммосини бартараф этиш ва Африкани тинчитиш чораларини кўраётганга ўхшайди. Родезия проблемасини бартараф этишдан Англия ҳукумати Африка давлатлари билан баббаравар манфаатдордир деган тасаввур туғдириш учун, ҳатто Британия миллатлар ҳамдўстлигининг конференцияси Лагосда ўтказилиб, Гарольд Вильсон ўша ерда Африкалик раҳбарларнинг кўнглини овлашга ҳар йўл билан уриниб кўрди.

Лекин асли гап шундаки, Англиянинг ҳукмрон доиралари ирқчилар режимини тугатиш учун кўриладиган таъсирчан чораларнинг олдини олиш ниятида жонларини жабборга бермоқдалар. Уларнинг асосий мақсади Африка мамлакатларининг қаршилигини бўшаштириб, Родезия танглигини парда орқасидаги ҳийла-найранглар оқимига солиб юборишдир. Худди шу мақсад билан Гарольд Вильсон Британия ҳамдўстлигининг Лагосдаги конференциясида жонбозлик билан ҳаракат қилди.

Темза бўйидаги кишиларнинг фикр-зикри Родезияда оқ танлилар ҳукмронлигини қутқариб қолишдадир. Эҳтимол, бунинг учун Лондон ўз таъсирини ишга солишга ва ўзини обрўсизлантириб қўйган Ян Смитни четлаштиришга мажбур бўлар. Лекин бу билан Англия мустамлакачилик сиёсатининг мақсадлари ўзгармайди. Британия мустамлакачилари Родезиянинг баҳридан ўтмоқчи эмаслар.

Чунки Родезия ўтмишда Африкада ҳукм сурган инглиз империясининг сўнгги ёдгорлигидир.

Ф. САЙФУЛМУЛУКОВ.
(ТАСС).

Харидорим келармикан? Келмасмикан?..

Харидори келди!
Ш. Абдуллаев чизган расмлар.

СОЧ БИЛАН СОҚОЛ, КИПРИК БИЛАН ҚОШ

(МАСАЛ)

Ҳовлиқди соч бақириб,
Киприк, қошни чақириб,
Мақтаниб қолди чунон,
Ваҳимаси нақ бўрон.
«Ким бор мендан юқори?
Ўзимман кучли хари.
Хизматимда ҳатто бош,
Менга яқин ой, қуёш.
Нима бўпти кўз, қулоқ?
Бурун эса шўр булоқ,
Оёқнинг ҳолига вой,
Доим ерда, кечар лой.
Киприк нима? тирранча,
Дармони йўқ заррача.
Дам урсам, учар нукка,
Думалар чикка-пукка.
Қош тўрт эллик келмайди,
Ҳеч нарсани билмайди.
Тортиб қолсам дамимга,
Арзин айтар у кимга?
Бўш келмади соқол ҳам,
Луқма ташлаб дамбадам.
Бу ҳам тоза лоп урди,
Сўздан қасрлар қурди:
«Юз, ияк менга қарам,
«Оқсоқол» дер ҳар одам.
Соч ҳам менга тиз чўксин,
Таъзим қилиб, бел бунсин».
Жаҳли чиқиб шу онда,
Бўлмайин деб шарманда,
Чидолмасдан бош ва юз
Сира қилмай бир гап, сўз —
Сартарошга югурди,
Соч-соқолин қирдирди.
Ана икки мақтанчоқ,
Элда кулки, ўйинчоқ.
Юзи тубан, урилди,
Кенг даврадан сурилди.
Камтарин қош ҳам киприк
Ишлайди тотув, тетик.
Ҳовлиқмайди сира ҳам,
Ҳамиша хушнуд, бардам.

* * *

Ҳовлиқма соч, соқолдек,
Сочиласан похолдек.
Киприк, қошдек тинч ишла,
Меҳнатда кўнгил хушла.
Бўлсанг доим камтарин,
Ҳамма дейди офарин.

Акмал ПЎЛАТ.

Шимоли-Шарқий Сурияда, Румилан-карачок районида совет нефтчилари қидирув ишларини олиб бормоқдалар. Қазилган 14 та қудуқнинг 10 тасидан нефть фонтани отилиб чиқди. Яқинда нефть қидирув тўғрисида иккинчи контракт имзоланди. Совет мутахассислари ёрдамида аниқланган нефть запаслари Сурияга мамлакат эҳтиёжини тўла қондириш билан бирга тез орада нефть маҳсулотларини чет давлатларга экспорт қилиш имконини беради. Суратда: нефть қудуғи қазиладиган жойга келтирилган ускуналар.

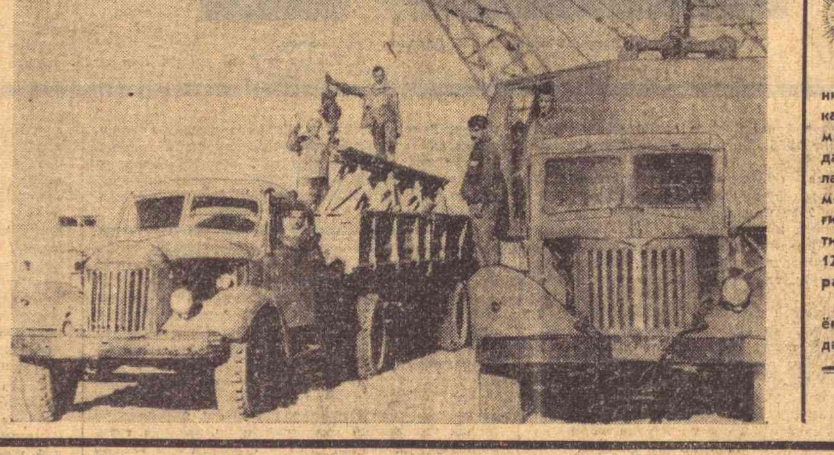

Л. Медведко фотоси
(ТАСС фотохроникаси).

РАДИО

25 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт, 6.45 — Гимнастика, 7.35 — Эшиттиришлар программаси, 8.25 — Концерт.

9.15 — «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Дони Зокиров. «Ҳамза» увертюраси, 9.45 — Халқаро темада (тож.), 10.10 — Чехословакия артистлари концерти, 10.30 — СССР халқларининг қўшиқ ва рақс куйлари, 11.10 — Эл дастурхонига (рус.), 11.25 — Чолғу куйлари, 12.15 — Спорт эшиттириши, 12.30 — Ўзбек куйлари, 13.00 — Чорвадорлар учун, 13.40 — Аккордеон ва ксилофон пьесалари, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Ҳозирги музикада совет кишисининг образи, 18.10 — Рус қўшиқлари ва лапарлари, 18.30 — Концерт, 19.20 — Концерт (қорақалпоқ.), 20.00 — Ўзбекистон қурилишларида (рус.), 20.45 — Дин ваъда қилади, медицина даволайди, 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт, 22.00 — Халқаро темада, 22.10 — Эстрада концерти, 22.40 — Шоир Миртемир билан учрашув (рус.), 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари, 23.20 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Чўчқача-пулдон** (мультфильм), 18.30 — **Тошкент — Ленинград — Москва** (ёш туристларнинг қиш саёҳати ҳақида), 18.50 — **Александр Невский** (бадиий фильм).

20.35 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.40 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Композитор С. Цинцадзе**, 21.35 — **Москва — Лейпциг** (телефильм), 21.55 — **Студентлар учун** («Ёшлик» студияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — **Адабий викторина** (мактаб ўқувчилари учун), 18.40 **Ерни яшнатувчилар** телефильм), 19.00 — **Тошкент янгиликлари**, 19.10 — А. Абдураззоқ. **Табассум.**

Рус тилида: 19.30 — **Куёш қизи** (болалар учун мультфильм), 19.50 — **Пиёдалар масъулияти**, 20.10 — **Ленинча Биринчи май** (ҳужжатли фильм), 20.30 — **Мен — ўзим** (адабий композиция), 21.10 — **Тошкент янгиликлари**, 21.20 — **Жамила** (фильм-опера).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Аида**, 26/I да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Қотил**, 26/I да **Сўнгги нусхалар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Момо ер.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 25/I кеч соат 7 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концерти.** Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Владимир Борисов** ва **«Юность»** **коллективининг сўнгги гастроллари.**

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ БОШҚАРМАСИ БИЛДИРАДИКИ,
Сирдарё ва Самарқанд областлари меҳнаткашларининг илтимосига мувофиқ,
ТОШКЕНТ — САМАРҚАНД ОРАСИДА
юмшоқ купели, плацкартли ва умумий ўринли яхлит металл вагонлардан иборат
ЯНГИ
пассажир поезди
ҳар куни
ҚАТНАЙДИГАН БЎЛДИ.
Йўлидаги станциялар: Янгийўл, Олмазор, Сирдарё, Гулистон, Ховос, Обручево, Зарбдор, Жиззах, Ғаллаорол, Богарное, Красногвардейская, Зарафшон.
Бу поезд Тошкентдан биринчи марта 25 январда маҳаллий вақт билан соат 22-13 минутда жўнаб, Самарқандга 26 январда соат 5-55 минутда келади. Самарқанддан 26 январда соат 23-37 минутда жўнаб, Тошкентга 27 январда соат 8-25 минутда келади.
ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ БОШҚАРМАСИ.

1966 йил 3 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, Фанлар академияси президиумининг кичик конференц-зали)
Г. Х. Аҳатов — Филология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Ғарбий Сибирь татарлари диалекти» деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ
Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма районларида булут кам бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Жануби-шарқ томондан секундига 3-7, айрим жойларда 7-12 метр тезликда шамол эсиб туради. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида 0—5, бошқа областларда 12-17, жануб томонда 20-25 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда булут кам бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди, 15-17 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.
№ Г — 21. || Индекс 64543. || Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. || Р. 08072.